

JUUPAJOKI

JUUPAJOEN KUNTA

TILINPÄÄTÖS

VUODELTA 2023

Hyväksytty kunnanhallituksessa 25.3.2024

Hyväksytty valtuustossa 20.5.2024 § 4

SISÄLLYS

1	TILINPÄÄTÖSSÄÄNNÖKSET	4
2	TILINPÄÄTÖSASIAKIRJAT	4
2.1	TASEKIRJA.....	4
2.2	TILINPÄÄTÖSTÄ VARMENTAVAT ASIAKIRJAT	4
3	TOIMINTAKERTOMUS	5
3.1	TOIMINTAKERTOMUSTA KOSKEVAT SÄÄNNÖKSET	5
3.2	OLENNAISET TAPAHTUMAT KUNNAN TOIMINNASSA JA TALOUDESSA	5
3.2.1	<i>Kunnanjohtajan katsaus</i>	5
3.2.2	<i>Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset</i>	6
3.2.3	<i>Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys</i>	8
3.2.4	<i>Olennot muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa</i>	10
3.2.5	<i>Kunnan henkilöstö</i>	10
3.2.6	<i>Ympäristöasiat</i>	13
3.2.7	<i>Muut ei-taloudelliset asiat OK</i>	13
3.2.8	<i>Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä</i>	13
3.2.9	<i>Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista</i>	13
3.3	SELONTEKO KUNNAN SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN JÄRJESTÄMISESTÄ	14
3.4	TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS	15
3.4.1	<i>Tilikauden tuloksen muodostuminen</i>	16
3.4.2	<i>Toiminnan rahoitus</i>	17
3.5	RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET.....	18
3.6	KOKONAISTULOT JA -MENOT	19
3.7	KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS.....	20
3.7.1	<i>Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä</i>	20
3.7.2	<i>Konsernin toiminnan ohjaus ja konsernivalvonta</i>	20
3.7.3	<i>Olennot konsernia koskevat tapahtumat</i>	20
3.7.4	<i>Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä</i>	21
3.7.5	<i>Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut</i>	22
3.8	TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALouden TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET	26
3.8.1	<i>Asiaa koskeva sääntely</i>	26
3.8.2	<i>Tilikauden tuloksen käsittely</i>	26
4	TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	27
4.1	KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN	27
4.1.1	<i>Hallintopalvelut</i>	27
4.1.1.1	<i>Konsernihallinto</i>	27
4.1.2	<i>Hyvinvointipalvelut</i>	31
4.1.2.1	<i>Hyvinvointitoimi</i>	31
4.1.2.2	<i>Eläinlääkintä- ja ympäristöterveydenhuolto</i>	32
4.1.2.3	<i>Koulutuspalvelut</i>	33
4.1.2.4	<i>Varhaiskasvatuspalvelut</i>	36
4.1.2.5	<i>Muut sivistyspalvelut</i>	39
4.1.3	<i>Tekniset palvelut</i>	45
4.1.3.1	<i>Tekninen toimi</i>	45
4.1.4	<i>Tuloslaskelmaosan toteutuminen</i>	47
4.1.5	<i>Investointien toteutuminen</i>	49
4.1.6	<i>Rahoitusosan toteutuminen</i>	50
4.1.7	<i>Yhteenvedo määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta</i>	51
5	TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	52
5.1	TILINPÄÄTÖSLASKELMIA KOSKEVAT SÄÄNNÖKSET JA OHJEET	52
5.2	TULOSLASKELMA	52
5.3	RAHOITUSLASKELMA	53
5.4	TASE	54

5.5	KONSERNILASKELMAT.....	56
6	TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT.....	59
7	ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET	74
7.1	VESIHUOLTOLAITOKSEN TOIMINTAKERTOMUS	74
7.1.1	<i>Vesihuoltolaitoksen tilinpäätöslaskelmat ja tunnusluvut.....</i>	<i>75</i>
7.2	MUUT ERIYTETYT LASKELMAT	85
8	ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT.....	86
9	TILINPÄÄTÖSTÄ VARMENTAVAT ASIAKIRJAT	87

1 TILINPÄÄTÖSSÄÄNNÖKSET

Kuntalaki (410/2015) 113 §: Kunnan tilikausi on kalenterivuosi. Kunnanhallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi. Tilintarkastajien on tarkastettava tilinpäätös toukokuun loppuun mennessä. Kunnanhallituksen on saatettava tilinpäätös tilintarkastuksen jälkeen valtuuston käsiteltäväksi. Valtuuston on käsiteltävä tilinpäätös kesäkuun loppuun mennessä.

Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus.

Tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot kunnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta sekä toiminnasta. Tätä varten tarpeelliset lisätiedot on ilmoitettava liitetiedoissa.

Tilinpäätöksen allekirjoittavat kunnanhallituksen jäsenet sekä kunnanjohtaja.

Kuntalaki (410/2015) 114 §:

Kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätös tulee laatia samalta päivältä kuin kunnan tilinpäätös. Konsernitilinpäätös laaditaan konserniyhteisöjen taseiden ja tuloslaskelmien sekä niiden liitetietojen yhdistelmänä.

Konsernitilinpäätökseen sisällytetään lisäksi konsernin rahoituslaskelma, jossa annetaan selvitys kuntakonsernin varojen hankinnasta ja niiden käytöstä tilikauden aikana.

Kuntayhtymän tilinpäätös yhdistellään jäsenkunnan konsernitilinpäätökseen. Kunnan, jolla ei ole tytäryhteisöjä, mutta joka on jäsen kuntayhtymässä tai liikelaitoskuntayhtymässä, tulee sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätöstä vastaavat tiedot

Kuntalain (410/2015) 115 § määrätään toimintakertomuksesta. Toimintakertomuksen sisällöstä kerrotaan tarkemmin kohdassa 3.

2 TILINPÄÄTÖSASIAKIRJAT

Tilinpäätöksen muodostavat tasekirja ja tilinpäätöstä varmentavat asiakirjat. Tilinpäätöksen käsittelyssä laaditaan lisäksi tarkastusasiakirjat eli tilintarkastuskertomus ja arviointikertomus.

2.1 TASEKIRJA

Kunnan tasekirja sisältää toimintakertomuksen, tilinpäätöslaskelmat, liitetiedot, luettelot ja selvitykset sekä allekirjoitukset ja tilinpäätösmerkinnät. Toimintakertomus jakaantuu toiminnan ja talouden kokonaistarkasteluun ja talousarvion toteutumisvertailuun.

Talousarvion toteutumisvertailu on osa kunnan toimintakertomusta. Toteutumisvertailussa esitetään erikseen käyttötalouden ja investointien toteutuminen ja tuloslaskelma- ja rahoitusosien toteutuminen.

Kunnan tilinpäätöslaskelmia ovat tuloslaskelma, rahoituslaskelma, tase ja konsernitase.

Liitetiedot jakaantuvat kunnan liitetietoihin ja konsernin liitetietoihin. Lisäksi liitetiedoissa esitetään liikelaitosten ja muiden taseyksiköiden tilinpäätöslaskelmat.

Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista ja tositteiden lajeista sekä selvitys kirjanpitokirjojen ja tositteiden säilytystavoista laaditaan kirjanpitolain 3.8 §:n mukaisesti.

2.2 TILINPÄÄTÖSTÄ VARMENTAVAT ASIAKIRJAT

Tilinpäätöstä varmentavia asiakirjoja ovat tase-erittelyt ja liitetietojen erittelyt.

3 TOIMINTAKERTOMUS

3.1 TOIMINTAKERTOMUSTA KOSKEVAT SÄÄNNÖKSET

Toimintakertomuksen antamisesta vastaavat kunnanhallitus ja kunnanjohtaja. Toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa. Toimintakertomuksessa annetaan tiedot kunnan toiminnan kehittymistä koskevista tärkeistä seikoista (KPL 3.1 §). Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista kunnan ja kuntakonsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, jotka eivät käy ilmi kunnan tai kuntakonsernin taseesta, tuloslaskelmasta tai rahoituslaskelmasta. Tällaisia asioita ovat ainakin arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä sekä tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä.

Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

3.2 OLENNAISET TAPAHTUMAT KUNNAN TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

3.2.1 Kunnanjohtajan katsaus

Juupajoen kunnan 110. toimintavuosi on ylijäämäinen. On huomioitavaa, että vuosi 2023 oli hyvinvointialueiden varsinaisen toiminnan ensimmäinen vuosi. Tämä aiheutti monia laskelmien ennakointi- ja tarkkuushaasteita, jotka osin jatkuvat vielä tulevina vuosina.

Vuoden 2023 talousarvioesitys ja muutostalousarviolla muutettu talousarvio oli 12.140 alijäämäinen, mutta tilikauden ylijäämäksi muodostui 70.087 euroa. Vuosikatteenä muodostui 733.119 euroa.

Toimintakulut ovat vuoden 2023 tilinpäätöksessä 6.423.159 euroa ja toimintatuotot 1.955.475 euroa. Tilikauden poistot ja arvonalennukset ovat 676.603 euroa. Edellisten vuosien hyvien tilinpäätösten ansiosta kunnan taloudellinen asema on edelleen vahva ja taseen ylijäämä on tilinpäätösvuoden 2023 jälkeen 3,786 milj. euroa, mikä on 2.217 euroa/asukas.

Merkittävin tekijä positiivisen tuloksen takana ovat talousarviota hieman talousarviota suuremmat toimintatuotot (ylitys 99.975 euroa). Toimintamenot ylittivät talousarvion, mutta alittivat lisätalousarvion (alitus 23.171 euroa).

Verotulot ja valtionosuudet toteutuivat hyvin tarkasti ennusteiden ja talousarvion mukaisina. Tilinpäätösvuonna verotuloja kertyi 10.812 euroa budjetoitua enemmän, eli kaikkiaan 4.280.812 euroa. Valtionosuuksia kertyi tilivuonna 870.710 euroa, eli 6.750 euroa enemmän kuin talousarviossa.

Tilivuoden investoinnit ovat yhteensä 236.007 euroa ja alittivat budjetoidut investointimäärärahat 52.993 eurolla. Suurimmat käyttökohteet olivat koulukeskuksen peruskorjaus, talonrakennuksen pieninvestoinnit sekä kaavateiden perusparantaminen.

Pitkäaikaista lainaa on kunnalla vuoden 2023 lopun tilanteen mukaan 1.078 euroa per asukas, mikä on selvästi alle valtakunnan keskiarvon.

Juupajoen asukasmäärä oli 31.12.2023 Tilastokeskuksen tietojen mukaan 1708 asukasta. Laskua oli vuoden 2022 lopun tilanteeseen nähden 60 asukasta.

Esitän suuret kiitokset yhteistyöstä, työpanoksesta ja vahvasta sitoutumisesta Juupajoen kunnan luottamushenkilöille, henkilökunnalle sekä yhteistyökumppaneille.

Riku Siren
Kunnanjohtaja (alk. 1.8.2023)

3.2.2 Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Kunnanvaltuusto 1.6.2023 – 30.5.2025

Puheenjohtaja	Heletoja Taija	SDP
1. varapuheenjohtaja	Saarinen Carita	KOK
2. varapuheenjohtaja	Jutta Kaarema	VIHR
	Eskola Juho	KESK
	Heimo Päivi	PS
	Helpiölä Eveliina	SDP
	Kallentautio Johanna	KESK
	Karvinen Tarja	VAS
	Liski Ulla	KOK
	Musturi Timo	SDP
	Pulkkinen Jari	PS
	Rae Pekka	PS
	Sahra Lauri	KESK
	Suosaari Veikko	KESK
	Valldén Mikko	PS
	Vihersalo Anita	SDP
	Vältilä Iiri	KOK

Kunnanhallitus 1.8.2021–31.5.2023

Puheenjohtaja	Rae Pekka
Varapuheenjohtaja	Tasanen Markus
Jäsenet	Helpiölä Eveliina
	Kaarema Jutta
	Kallentautio Johanna
	Soikka Juha 2.6.2022 asti
	Sahra Lauri
	Ylä-Lyly Laura 26.9.2022 alkaen

Kunnanhallitus 1.6.2023–31.5.2025

Puheenjohtaja	Eskola Juho
Varapuheenjohtaja	Tasanen Markus
Jäsenet	Helpiölä Eveliina
	Kallentautio Johanna
	Karvinen Tarja
	Rae Pekka
	Vältilä Iiri

Rakennus- ja ympäristölautakunta 23.5.2022 – 31.5.2025

Puheenjohtaja	Liski Ulla
Varapuheenjohtaja	Pulkkinen Jari
	Suosaari Veikko
	Hyvönen Hanski
	Kaarema Jutta
	Ylä-Lyly Laura
	Lassi Rentto

Yksilöjaosto 1.8.2021 - 31.5.2023

Puheenjohtaja Pekka Rae
Jäsenet Johanna Kallenautio
Anne Lepola

Yksilöjaosto 1.6.2023 - 31.5.2025

Puheenjohtaja Rae Pekka
Jäsenet Helpiölä Eveliina
Saarinen Carita

Tarkastuslautakunta 1.8.2021 - 31.5.2025

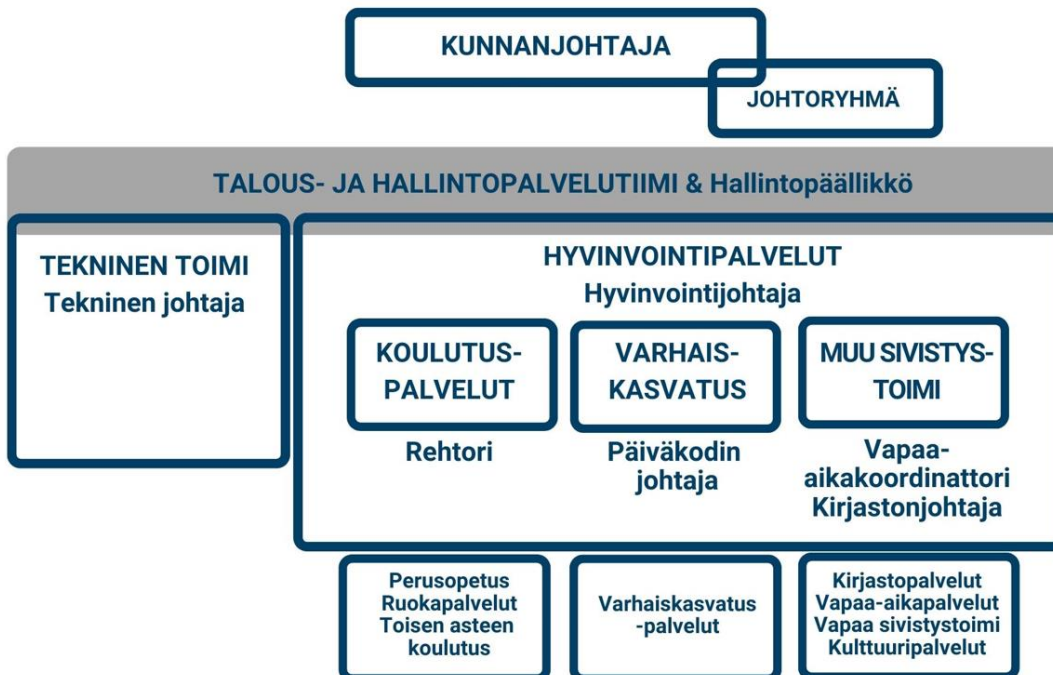
Puheenjohtaja Eskola Juho 22.10.2023 asti
Puheenjohtaja Valldén Mikko 23.10.2023 alkaen
Varapuheenjohtaja Heimo Päivi 22.10.2023 asti
Varapuheenjohtaja Liski Ula 23.10.2023 alkaen
Jäsen Musturi Timo 23.5.2022 alkaen

Keskusvaalilautakunta 1.8.2021 - 31.5.2025

Puheenjohtaja Lehtonen Heikki
Varapuheenjohtaja Heletoja Taija
Jäsenet Toivonen Olli
Pajunen Tero-Pekka
Pajunen Emmi

Hallinto-organisaatio

Juupajoen kunnan organisaatio on hyvin kapea, ja siihen kohdistuu myös voimakasta eläköitymispainetta lähivuosina. Kapeassa organisaatiossa tehtävien ja resurssien tarkoituksenmukainen jakaminen ja kohdistaminen korostuvat, jotta voidaan kestäväällä tavalla toteuttaa kuntastrategiassa asetettuja tavoitteita.

Kunnan johtoryhmään kuuluivat v. 2023 kunnanjohtaja Riku Siren, hyvinvointijohtaja Anne Tuovila, perusopetuksen rehtori Lea Nurminen, tekninen johtaja Pekka Maasilta, ja hallintopäällikkö Mervi Korhonen.

3.2.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Maailman- ja kansantalouden kehitys

Valtiovarainministeriön kansantalousosasto julkistaa kokonaistaloudellisen ennusteen neljä kertaa vuodessa, keväällä, kesällä, syksyllä ja jouluna. Alla oleva katsaus maailman- ja kansantalouden kehitykseen perustuu valtiovarainministeriön talven (2023:95) 2023 taloudelliseen katsaukseen.

Maailmantalouden näkymät ovat loppuvuonna 2023 epävarmat. Korkeiden korkojen välittyminen yksityiseen kulutukseen ja siihen liittyvä kuluttajien heikko luottamus sekä maailmankaupan vaatimaton kehitys heikentävät näkymiä. Lisäksi geopoliittiset jännitteet pysyttelevät korkeana Venäjän hyökkäyssodan jatkumisen sekä Lähi-idän konfliktin takia. Toisaalta inflaation nopea hidastuminen ja työllisyyden pysyttelevä korkealla monessa taloudessa tukevat kasvunäkymiä. Maailmantalous kasvaa 2,7 prosenttia vuonna 2024. Kasvu kiihtyy kolmeen prosenttiin vuonna 2025.

Euroalueen talouskasvu on pysähtynyt loppuvuonna 2023. Kokonaistuotanto supistui vuoden kolmannella neljänneksellä. Erityisesti Saksan teollisuuden näkymät ovat vaikeat. Euroalueen teollisuuden ja palveluiden ennakoivat indikaattorit ovat tasaantuneet heikolle tasolle. Inflaatio on hidastunut nopeasti, johtuen rahapolitiikan keventymiseen liittyvien odotusten aikaistumiseen. Rakentaminen on useassa maassa syvässä kriisissä. Finanssipolitiikan odotetaan olevan lähivuosina lievästi kiristävää. Talouskasvu elpyy vuoden 2023 0,5 prosentista 0,9 prosenttiin vuonna 2024 reaalityulojen kasvaessa. Kasvu kiihtyy edelleen 1,8 prosenttiin vuonna 2025 maailmantalouden elpyessä.

Suomen talouden tilanne oli alkuvuonna ennakkoarvioita heikompi ja kolmannella neljänneksellä tuotanto väheni selvästi. Myös loppuvuoden taloustilanne on edelleen heikko ja Suomen bruttokansantuote (BKT) supistuu vuonna 2023 0,5 prosenttia. Heikoin tilanne on rakentamisessa, mutta myös palveluiden hyvä kasvu on pysähtynyt. Talouden odotetaan kuitenkin kääntyvän kasvuun. Inflaation hidastuminen ja korkojen lasku yhdessä kotitalouksien kohtuullisen hyvän tulokehityksen kanssa lisäävät kotitalouksien ostovoimaa. Yksityinen kulutus kääntyykin vaimeaan kasvuun ensi vuonna ja kasvu vahvistuu vuonna 2025. Korkojen lasku tukee myös investointeja, joita tukee myös energiasiirtymä ja puolustusinvestoinnit. Vuonna 2024 BKT kasvaa 0,7 prosenttia ja kasvu vahvistuu vuonna 2025 ja 2026 2,0 ja 1,6 prosenttiin.

Hyvinvointialueiden rahoitusasema jää ensimmäisenä toimintavuonna selvästi alijäämäiseksi n. 0,5 prosenttia suhteessa BKT:hen. Alijäämäisyys jatkuu koko ennustekauden ajan. Alueiden menot ovat kasvaneet nopeasti palkkasopimusten, henkilöstövajeen sekä yleisen hintojen nousun vuoksi. Sektorin investoinnit ovat myös korkealla tasolla. Alueiden kirjanpidollinen alijäämä on kuluvana vuonna mittava ja edellyttää alueilta sopeutustoimia. Tulevina vuosina sektorin ennakoidaan pysyvän alijäämäisenä, mutta alueiden tekemät omat sopeutustoimet voivat parantaa sektorin rahoitusasemaa ennustettua paremmaksi.

Juupajoen paikallistalouden kehitys

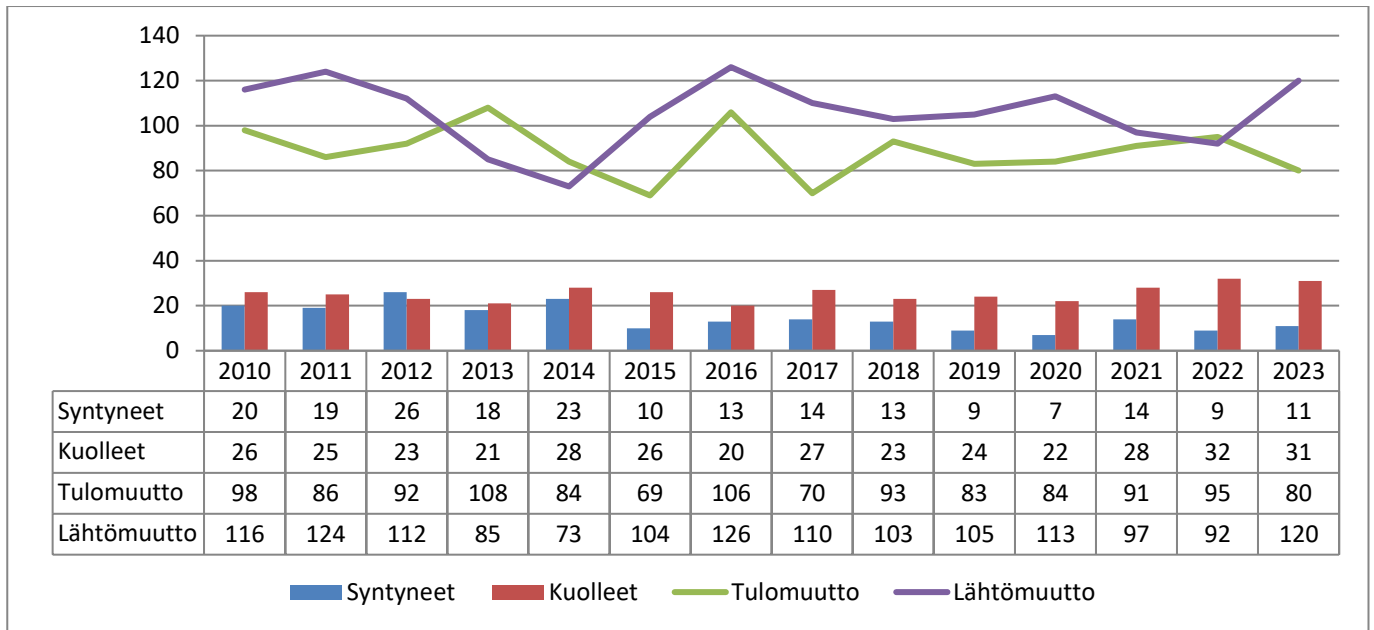
Juupajoen asukasmäärä oli Tilastokeskuksen mukaan viime vuoden lopun tilanteessa 1.708. Vuoden 2022 vastaavasta ajankohdasta (31.12.2022, 1.768 asukasta) asukasluvu on pudonnut 3,39 %. Tilastokeskuksen mukaan Juupajoelle syntyi vuoden 2023 aikana 11 lasta ja 31 juupajokelaista kuoli. Luonnollinen väestönkasvu jäi siis 20 asukkaan verran miinukselle. Juupajoelle muutti v. 2023 80 asukasta ja kunnasta pois muutti 120 asukasta.

Seuraavassa taulukossa on esitetty ennakkotiedot kertomusvuoden väestönmuutoksista Juupajoella.

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Yhteensä
Syntyneet	13	9	7	14	9	11	63
Kuolleet	23	24	22	28	32	31	160
Tulomuutto	93	83	84	91	95	80	526
Lähtömuutto	103	105	113	97	92	120	630
Yhteensä	-20	-37	-44	-20	-20	-60	-210

Seuraavassa kuvaajassa on esitetty kunnan väestönmuutoksista pidempiaikainen aikasarja vuosilta 2010–2023:

Pirkanmaalla työttömien työnhakijoiden määrä oli vuoden 2023 joulukuussa 28 373 henkilöä (6 559 henkilöä enemmän kuin vuotta aiemmin). Marraskuusta 2023 nousua oli 3 644 henkilöä. Lomautettujen määrä oli 4 046 henkilöä, nousua vuositasolla 2 281 henkilöä. Marraskuusta lomautettujen määrä nousi noin 1586 henkilöllä.

Pirkanmaan työttömyysaste oli 11,2 %. Koko maan keskimääräinen työttömyysaste oli 11,2 %.

Alue	Juupajoki	Ylä-Pirkanmaa
Työvoima	748 (741)	8 625 (8 733)
Työttömyysaste (%)	7,5 (7,2)	11,1 (8,45)
Työttömät yhteensä	56 (53)	957 (772)
Alle 25-vuotiaat	* (*)	98 (79)
Yli 50-vuotiaat	23 (27)	430 (362)
Yli vuoden työttömänä	8 (13)	207 (176)
Avoimet työpaikat	12 (15)	78 (155)
Työttöm. muutos verrattuna edelliseen	6 % (-10 %)	24 % (3,5 %)

* Tietoa ei ole saatu, se on liian epävarma esitettäväksi tai se on salassapitosäännön alainen

**Ylä-Pirkanmaan seutukunnan muodostavat Juupajoki, Mänttä-Vilppula, Ruovesi ja Virrat.

Työttömät työnhakijat ja avoimet työpaikat joulukuun 2023 lopussa (suluissa ovat vuoden 2022 vastaavan ajankohdan tiedot). Lähde: Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Pirkanmaan työllisyyskatsaus 12/2023.

3.2.4 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Toiminnassa tapahtuneet muutokset

Sosiaali- ja terveystaloudet sekä pelastustoimi siirtyivät hyvinvointialueelle vuoden 2023 alusta. Soteuudistuksen myötä kunnan tehtävissä korostuu yhä vahvemmin asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (hyte) sekä yhteistyö Pirkanmaan hyvinvointialueen kanssa.

Työvoimapaalvelut siirtyvät kuntien järjestämisvastuulle 1.1.2025. TE24-uudistuksen valmistelu käynnistyi Pirkanmaan kuntien kesken yhteisellä TE-palvelustrategiatyöllä alkuvuonna 2023. Pirkanmaalle on tulossa kaksi työllisyysaluetta. Tampereen seudun työllisyysalueeseen kuuluu Tampereen lisäksi 15 kuntaa. Tampereen seudun työllisyysalue muodostuu yhteistoiminta-alueena, jossa Tampere toimii vastuukuntana. Läntisen Pirkanmaan kunnat muodostavat oman työllisyysalueensa, vastuukuntana Sastamala. Mänttä-Vilppula liittyi Eteläisen Keski-Suomen työllisyysalueeseen.

Taloudessa tapahtuneet muutokset

Juupajoen vuoden 2023 tilinpäätös on ylijäämäinen 70.086,80 euroa.

Verotuloja kertyi 4.280.812 euroa, mikä alitti talousarvion 10.812 eurolla. Kunnallisverotulojen ja yhteisöverotulojen tilitykset eivät ole vertailukelpoisia vuoteen 2022, koska sote-uudistuksen yhteydessä kuntien veroprosentteja ja kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta pienennettiin vuodelle 2023. Tuloveroja kertyi tilityvuonna 2.695.271 euroa, yhteisöveroa 1.004.179 euroa ja kiinteistöeroa 581.361 euroa. Kunnan tuloverot vähenivät edellisestä vuodesta 3.799.200 euroa. Yhteisöverotulot vähenivät edellisestä vuodesta 493.095 euroa kuntaryhmän jako-osuuden pienentyessä 9,85 prosenttiyksiköllä vuodesta 2022 sote-uudistuksen vuoksi.

Valtionosuuksia kertyi yhteensä 870.710 euroa. Valtionosuudet vähenivät edellisestä vuodesta 3.888.414 euroa sote-uudistuksen aiheuttamien valtionosuuksien siirron vuoksi. Valtionosuudet jakautuivat seuraavasti: peruspalveluiden valtionosuus 949.866 €, verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus -6.156 €, opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus -451.840 € sekä verotulomenetyksen kompensatio 378.840 €.

3.2.5 Kunnan henkilöstö

Kunnan henkilöstömäärässä ei näillä näkymin tapahdu lähivuosina merkittäviä muutoksia. Toiminnan uudelleenjärjestelyt ja luonnollisen poistuman huomioiminen rakenteellisissa muutoksissa jatkuvat aiempien vuosien tapaan. Eläköitymisten ja muiden luonnollisten poistumien yhteydessä viran tai toimen täyttämistä harkitaan tarkoin ja selvitetään muun muassa yhteistyömahdollisuuksia naapurikuntien kanssa.

Kunnan työntekijöiden työterveyspalvelut hankitaan Pihlajalinnalta. Työterveyshuollon sopimus on tehty keväällä 2014 ja työterveyshuollon toimintaohjelma päivitetään vuosittain. Työterveyshuolto sisältää lakisääteisen työterveyshuollon lisäksi sairaanhoidon ja erikseen määritellyt tarvittavat tutkimukset ja hoidot. Tämän lisäksi kunta on tarjonnut työterveyshuollon toteuttamana vuosittain koko henkilöstölle ilmaisen influenssarokotuksen ja mahdollisuuden suorittaa hätäensiapukurssi.

Kunnassa noudatetaan seuraavia toimintaohjelmia: varhaisen tuen malli, epäasiallisen kohtelun vastainen toimintaohjelma ja päihteiden vastainen ohjelma. Kunnan työntekijöille suositellaan savuttomuutta, halukkaille tarjotaan mahdollisuus tupakasta vieroitusta tukevaan lääkehoitoon.

Kunnassa toimii sisäilmatyöryhmä. Sen tehtävänä on ottaa käsiteltäväkseen työpaikkojen pitkäkestoiset kosteusvauriot tai tapaukset, joissa on epäily sisäilmasta johtuvasta terveyshaitasta, pyrkiä ehkäisemään sisäilmaongelmia ennalta, selvittää ongelmien aiheuttajat sekä esittää näkemystensä perusteella muotoutuneet vaihtoehdot aisasta päättävälle taholle. Ryhmään kuuluvat tekninen johtaja, kiinteistötoimen edustaja, työsuojeluvaltuutettu ja työterveyshuollon edustaja. Lisäksi ryhmään kutsutaan ko. kohdetyöpaikan esihenkilö ja henkilöstön edustaja.

Kunta tarjoaa henkilöstölleen kuntosalin ilmaisen käytön sekä Epassin kulttuuri-, hyvinvointi- ja liikuntaetuuksia. Kehityskeskustelut käydään työntekijöiden kanssa vuosittain, joko henkilökohtaisesti tai tiimeittäin.

Juupajoen kunnan vakituinen henkilöstö 31.12.2023

Vastuualue	2019	2020	2021	2022	2023
Hallinto	6	6	6	6	5
Hyvinvointi	46	47	46	44	45
Tekninen	4	4	4	5	5
Henkilöstön määrä	56	57	56	55	55
Henkilöstömenot 1000 €	3125	3061	3203	3340	3476

Henkilötyövuosi

Henkilötyövuosi HVT 2	2023
Mukana koko henkilöstö myös määräaikaiset työntekijät	67,90

Henkilöstön ikäjakauma (koko henkilöstö, mukana myös määräaikaiset työntekijät)

Ikä	2020	2021	2022	2023
alle 30	4	4	2	2
30-34	7	6	7	7
35-39	6	6	9	6
40-44	9	10	11	9
45-49	8	5	5	8
50-54	13	11	7	9
55-59	12	12	11	10
60-64	11	13	14	15
65-	1	2	4	5
Yhteensä	71	69	70	71
Keski-ikä	48	49	49	50

Sairauspoissaolot

Sairauspoissaolot (kaikki yhteensä myös tapaturmat)	Palkalliset sairauspoissaolot Kalenteripäivät	Palkattomat sairauspoissaolot Kalenteripäivät
1-7 pv	422	
8-29 pv	291	
30-59 pv	109	
60-89 pv	67	63
90-179 pv	122	
yli 180 pv		
Yhteensä keskimäärin / henkilötyövuosi	15,82	
		%
Sairauspoissaoloprosentti		6,2
0 päivää sairastaneet (%-osuus henkilöstöstä)		12,86

Henkilöstön vaihtuvuus

Henkilöstön vaihtuvuus	2019	2020	2021	2022	2023
Alkaneita palvelussuhteita	5 (8,9 %)	7 (12,3 %)	2 (3,4 %)	2 (3,6 %)	3 (5,5 %)
Päätyneitä palvelussuhteita	3 (5,4 %)	6 (10,5 %)	4 (7,1 %)	4 (7,3 %)	1 (1,8 %)
Päätyneistä palvelussuhteista eläköityneitä				2	

Juupajoen kunnan henkilöstö ja koulutussuunnitelmassa on määritelty vastuualueittain tulevien vuosien henkilöstöstrategiset painopisteet.

Koulutuspäivät

Henkilöstön osaamisen kehittäminen	Palkalliset koulutuspäivät	Palkalliset koulutuspäivät	Palkattomat koulutuspäivät	Palkattomat koulutuspäivät
	Koulutuspäivät yhteensä	Koulutuspäivä / vakituinen henkilöstö	Koulutuspäivät yhteensä	Koulutuspäivä / vakituinen henkilöstö
Ammatillinen henkilöstökoulutus	4	3	204	204
muu koulutus	89	69	9	9

3.2.6 Ympäristöasiat

Juupajoen kunnalla ei ole toimintavuonna 2023 ollut päästökauppoja, jäteveden puhdistamoon kohdistuvia kalliita muutostöitä eikä huomattavia ympäristövahinkoja.

Ympäristönsuojelu

Toimintavuonna 2023 Juupajoki osti edelleen 0,3 htv ympäristönsuojelupalveluja Ruovedeltä.

3.2.7 Muut ei-taloudelliset asiat

Juupajoen kunta huolehtii korruption ja lahjonnan torjunnasta säännöin ja ohjein sekä talousarvion toimeenpano-ohjeilla. Kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje tukee hyvän hallintotavan mukaista toimintaa. Ihmisoikeuksien kunnioittaminen on vahva kunnan toimintaa ohjaava periaate. Toiminnassa ei ole tunnistettu ihmisoikeuksiin liittyviä riskejä.

Toiminnassa ei ole tunnistettu korruption tai lahjontaan liittyviä riskejä. Hankinnoissa noudatetaan lakia julkisista hankinnoista. Johtavat luottamushenkilöt ja viranhaltijat ovat tehneet sidonnaisuusilmoitukset.

Juupajoen kunnan tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma on hyväksytty kunnanhallituksessa 8.5.2023.

Juupajoen kunnan varhaiskasvatuksen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma on hyväksytty kunnanhallituksessa 6.11.2023.

3.2.8 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kunnan taloudellinen tilanne on vakaa, ja vuoden 2023 tilinpäätös on ylijäämäinen 70.086,80 euroa. Kunnan taseessa on vuoden 2023 lopussa 3,786 miljoonan euron puskurirahasto taseeseen kertyneen ylijäämän myötä.

Hyvinvointialueiden toiminta käynnistyi 1.1.2023 ja se vaikutti kuntien talouteen merkittävästi talousarviovuodesta 2023 eteenpäin. Hyvinvointialueiden rahoitus perustuu suurelta osin valtion rahoitukseen sekä osin asiakas- ja käyttömaksuihin, mutta kuntien tuloja siirrettiin valtiolle vähentämällä kunnilta peruspalvelujen valtionosuuksia, kunnallisveroa, kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta sekä veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvausta. Vaikka kasvavat sosiaali- ja terveydenhuoltomenojen kustannuspaineet poistuivat kuntien vastuulta, talouden tasapainottamiskeinot ovat osin nykyistä rajallisemmat.

Talouden suunnitteluun sisältyy poikkeuksellisen paljon epävarmuustekijöitä erityisesti valtionosuuksien ja TE-palvelut 2024 –uudistuksen vaikutusten osalta.

3.2.9 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Kunnan väestön väheneminen on edellisten vuosien tapaan riski kunnalle sekä taloudellisesti että kunnan elinvoiman kannalta.

Pirkanmaan hyvinvointialueen palveluverkkoon esittämät muutokset luovat synkän tulevaisuuskuvan Juupajoelle ja monille Pirkanmaan reuna-alueiden kunnille. Elinvoimavaikutukset ovat erittäin suuret, työpaikkoja tulee katoamaan kunnista, samoin asukkaita. Uudistuksella on myös suuri vaikutus kunnan toimintatuottoihin, mikäli kunnan vuokrasopimukset sote-tiloista päättyvät vuonna 2026. Riskinä on myös, että valtio ohjaa hyvinvointialueille lisää rahoitusta leikkaamalla kuntien valtionosuusrahoitusta, mutta kuntien tehtäviä ja velvoitteita ei kuitenkaan vähennetä.

Juupajoen kunnan ohut organisaatio muodostaa oman riskitekijänsä. Pienessä kunnassa vastuualuejohtajien ja työntekijöiden tehtäväkokonaisuudet ovat hyvin laajoja ja kuntien alati lisääntyvät tehtävät ja vastuut kuormittavat työntekijöitä. Delegointimahdollisuuksia ei juuri ole, ja pienessä organisaatiossa jokainen työntekijä on kriittinen tekijä, minkä vuoksi onnistunut rekrytointi sekä henkilöstön pysyvyys ovat avaintekijöitä työssä jaksamisen ja onnistumisen kannalta.

3.3 SELONTEKO KUNNAN SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Juupajoen kunnanvaltuusto on hyväksynyt 9.11.2020 § 60 sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet. Kunnanhallitus on hyväksynyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan päivitetyn ohjeen kokouksessaan 7.12.2020.

Sisäisen valvonnan tarkoituksena on edistää kunnan toiminnan laadukasta johtamista, riskien ennaltaehkäisyä ja hallintaa, mahdollisuuksien ja vahvuuksien hyödyntämistä, toiminnan jatkuvaa kehittämistä ja tuloksellisuuden arviointia.

Toimiva sisäinen valvonta ehkäisee väärinkäytöksiä ja on siten paras menetelmä väärinkäytösten paljastamisessa. Johdon velvollisuutena on toteuttaa sisäistä valvontaa väärinkäytösten ehkäisemiseksi ja havaitsemiseksi. Väärinkäytöksenä pidetään erilaisia epärehellisiä, epäeettisiä, kunnan ohjeita rikkovia tai lain vastaisia tekoja.

Talousarvion seuranta ja ennakoitua toteutetaan jatkuvana prosessina. Vastuualueiden ja tulosalueiden vastuuhenkilöiden seuraavat säännöllisesti talousarvion ja käyttösuunnitelman toteutumista. Ennakoituihin poikkeamiin reagoidaan välittömästi ja toimintaa on arvioitu talousarvion edellyttämällä tavalla. Seurannassa tarkastelun kohteena ovat olleet määrärahojen lisäksi talousarvion edellyttämät toimenpiteet ja niiden toteutus sekä tavoitteiden toteutuminen ja tarkennukset.

Vuoden 2023 aikana sisäistä valvontaa on toteutettu tarkastuslautakunnan ja tilintarkastajayhteisöjen tilintarkastustoiminnalla. Tulosalueet ovat raportoineet sitovien tavoitteiden ja määrärahojen toteutumista osavuosikatsauksissa ja tilinpäätöksen laadinnan yhteydessä. Osavuosiraportit on annettu kirjallisena kunnanhallitukselle. Osavuosikatsaukset on laadittu talousarvion täytäntöönpano-ohjeiden mukaisesti.

Kunnanjohtaja on nimennyt tositeaineistojen asiantarkastajat sekä varahenkilöt.

Esteellisyydet on tunnistettu kokouksissa ja päätöksenteossa sekä päätösten valmistelussa. Päätösten tiedoksiantoa on seurattu.

Työntekijöiden tehtäväkuvat on tarkastettu tehtäviä vastaaviksi. Uudet työntekijät on perehdytetty tietoturva- ja tietosuojaohjeistukseen. Lisäksi uudet työntekijät ovat suorittaneet tietosuojakoulutuksen.

Riskienhallinnan järjestäminen

Riskikartoitustyö aloitettiin loppuvuodesta 2020. Riskikartoituksen perusteella laaditaan ja hyväksytetään kunnanhallituksella tulosalueittain sisäisen valvonnan suunnitelmat. Riskienarvioinnin perusteella on päätettävä, miten riskeihin suhtaudutaan ja mitä toimenpiteitä ne edellyttävät. Mitä merkittävämpi riski on, sitä nopeammin ja tehokkaammin on hallintakeinot luotava ja otettava käyttöön. Riskiarviointien perusteella riskeille määritellään hallinnan menettelyt, toimeenpanon vastuut, sekä seuranta ja raportointimenettelyt.

Kunnan vakuutusmeklarin (Vakuutusmeklari Otava) toimesta vuosittain tarkistetaan kunnan vastuut ja vakuutusten kattavuus.

Kunnalla on merkittävät henkilöriskit, koska kattavaa sijaisjärjestelyä ei kyetä nykyhenkilöstöllä järjestämään. Myös teknisen päivystyksen järjestämisessä on ongelmia johtuen henkilöstön vähäisyydestä.

Sisäisen valvonnan raportointi ja seuranta

Toimialat ja tytäryhtiöt laativat vuosittain talousarviovalmistelun yhteydessä sisäisen valvonnan suunnitelman seuraavalle talousarviovuodelle.

Sisäisen valvonnan toteuttamisesta toimialat raportoivat tilinpäätösraportoinnin yhteydessä. Suunnitelmat ja raportit laaditaan yhtenäisen mallin mukaisesti ja ne saatetaan tiedoksi kunnanhallituksella sekä edelleen tarkastuslautakunnalle ja tilintarkastajalle.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Talousarvion toteutumisen- ja toiminnallisten tavoitteiden seurantaraportit on annettu kunnanhallitukselle kolme kertaa tilivuoden aikana.

Sijoitustoimintaa ei kunnalla ole tilivuonna ollut. Kunnan likvidit varat ovat olleet kunnan pankkitileillä.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattamisessa ei ole todettu virheitä tai rikkomuksia.

Omaisuuksien hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

Tilivuonna ei muutoksia.

Sopimustoiminta

Kunnan sopimukset hyväksytään ja allekirjoitetaan hallintosäännössä määriteltyjen toimivaltuuksien mukaan. Sopimusten hallinta on hajautettu vastuualueille.

3.4 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

Tilikauden tuloksen muodostuminen kuvataan tuloslaskelmassa ja toiminnan rahoitusta kuvataan rahoituslaskelmassa. Molempien laskelmien ja niistä laskettavien tunnuslukujen tehtävänä on osoittaa kunnan rahoituksen riittävyyttä. Rahoituslaskelmassa osoitetaan edelleen, miten investoinnit, sijoitukset ja lainanlyhennykset tulorahoituksen lisäksi muutoin rahoitetaan.

Kokonaiskuvan saaminen tuloksen muodostumisesta ja toiminnan rahoituksesta puoltaa laskelmien ottamista toimintakertomukseen sen lisäksi, että mainitut laskelmat esitetään sentin tarkkuudella tasekirjan tilinpäätöslaskelmat osassa. Esitystaso toimintakertomuksessa on tuhansina euroina. Tilinpäätösvuoden lisäksi laskelmissa on edellisen tilikauden vastaavat tiedot. Laskelmiin otetaan vain ulkoiset tulot ja menot. Lähtökohtana on, että tunnusluvut on laskettavissa toimintakertomuksessa esitettävistä laskelmista.

Tilikaudelle jaksotettujen tulojen riittävyys jaksotettuihin menoihin osoitetaan tuloslaskelman välitulosten eli toimintakatteen, vuosikatteen ja tilikauden tuloksen avulla. Arvioinnissa käytetään tuloslaskelman eristä ja välituloksista laskettuja tunnuslukuja.

3.4.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

TULOSLASKELMA Kunta ja vesihuoltolaitos ulkoinen	2023 1000 €	2022 1000 €
Toimintatuotot	1 955	1 530
Toimintakulut	-6 423	-13 123
Toimintakate	-4 468	-11 593
Verotulot	4 281	8 081
Valtionosuudet	871	4 759
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	45	4
Muut rahoitustuotot	54	74
Korkokulut	-35	-26
Muut rahoituskulut	-15	-13
Vuosikate	733	1 285
Poistot ja arvonalentumiset	-674	-628
Satunnaiset tuotot		
Satunnaiset kulut		
Tilikauden tulos	60	657
Poistoeron muutos	11	11
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	70	667

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2023	2022
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	30,44	11,66
Vuosikate/Poistot, %	108,84	204,61
Vuosikate, €/asukas	429,23	726,68
Asukasmäärä 31.12	1708	1768

3.4.2 Toiminnan rahoitus

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen tulorahoituksen ja investointien nettomäärä ja rahoitustoiminnan eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärä. Näiden kahden nettomäärän erotus tai summa osoittaa kunnan kassavarojen muutoksen tilikauden.

Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut (ulkoiset) 1000 €	TP 2023	TP 2022
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	733	1 292
Tulorahoitus	733	1 292
- Tulorahoituksen korjaukset		-29
Investointien rahavirta		
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-236	-228
Pysyvien vastaavien vars.myyntitulot		29
Investoinnit	-236	-199
Toiminnan ja investointien rahavirta	497	1 064
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset	2	2
Antolainasaamisten lisäys	0	0
Antolainasaamisten vähennys	2	2
Lainakannan muutokset	-626	-826
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-126	-626
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-500	-200
Oman pääoman muutokset	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-275	143
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	14	84
Lyhytaikaisten saamisten muutos	234	136
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos	-523	-77
Rahoituksen rahavirta	-899	-681
Rahavarojen muutos	-402	383
Rahavarat 31.12.	2448	2850
Rahavarat 1.1.	2850	2467
RAHAVAROJEN MUUTOS	-402	383

Rahoituslaskelman tunnusluvut	2023	2022
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta	3 750	3 253
Investointien tulorahoitus, %	310,59	566,67
Lainanhoitokate	1,16	1,55
Kassan riittävyys, pv	122,32	73,59
Asukasmäärä	1 708	1 768

3.5 RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoitusasemassa tilikaudella tapahtuneet muutokset kuten sijoitukset, pääoman lisäykset ja palautukset käyvät ilmi rahoituslaskelmasta.

Toimintakertomuksessa tasetiedot esitetään siten eriteltynä, että niistä voidaan laskea taseen tunnusluvut. Tasetarkastelu tehdään tuhannen euron tarkkuudella.

TASE	2023 1000 €	2022 1000 €		2023 1000 €	2022 1000 €
VASTAAVAA			VASTATTAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	10 191	11 484	OMA PÄÄOMA	9 462	10 244
Aineettomat hyödykkeet			Peruspääoma	5 032	5 884
Aineettomat oikeudet	497	556	Arvonkorotusrahasto	644	644
Muut pitkävaikutteiset menot			Edellisten kausien ylijäämä	3 716	3 049
			Tilikauden ylijäämä/alijäämä	70	667
Aineelliset hyödykkeet	7 197	7 476	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET	209	219
Maa- ja vesialueet	1 123	1 123	VARAUKSET		
Rakennukset	3 916	4 069	Poistoero	209	219
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 141	2 247			
Koneet ja kalusto	15	37	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	120	107
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2	0	Valtion toimeksiannot		
			Lahjoitusrahastojen pääomat	99	86
Sijoitukset	2 497	3 452	Muut toimeksiantojen pääomat	21	21
Osakkeet ja osuudet	2 453	3 406			
Muut lainasaamiset	17	19	VIERAS PÄÄOMA	3 164	4 151
Muut saamiset	27	27	Pitkäaikainen	1 968	2 100
			Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 391	1 509
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	0	0	Lainat julkisyhteisöiltä	217	231
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	0	0	Liittymismaksut	360	360
VAIHTUVAT VASTAAVAT	2 764	3 237	Lyhytaikainen	1 196	2 051
Saamiset			Joukkovelkakirjalainat	100	600
Pitkäaikaiset saamiset	25		Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	119	110
Lainasaamiset	25		Lainat julkisyhteisöiltä	14	16
Lyhytaikaiset saamiset	291	388	Ostovelat	302	327
Myyntisaamiset	222	272	Muut velat	61	57
Lainasaamiset			Siirtovelat	600	941
Muut saamiset	36	48	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	12 955	14 721
Siirtosaamiset	33	68	TASEEN TUNNUSLUVUT	2023	2022
Rahoitusarvopaperit	6	7	Omavaraisuusaste, %	74,65	71,08
Osakkeet ja osuudet	6	7	Suhteellinen velkaantuneisuus-%	44,52	28,89
Rahat ja pankkisaamiset	2 442	2 842	Lainat ja vastuut, 31.12.	1 884	2492
VASTAAVAA YHTEENSÄ	12 955	14 721	Lainat ja vastuut, €/asukas	1 103	1410
			Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	3 786	3716
			Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	2 217	2102
			Lainat, €/asukas	1 078	1395
			Lainakanta 31.12., 1000 €	1 841	2 466
			Lainasaamiset 31.12., 1000 €	42	19
			Asukasmäärä	1 708	1 768

3.6 KOKONAISTULOT JA -MENOT

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat ja joissa liikelaitokset ja muut taseyksiköt on yhdistelty rivi riviltä

Käsitteet kokonaistulo ja -meno kattavat laskelmassa varsinaisen toiminnan ja investointien tulot ja menot sekä rahoitustoiminnan rahan lähteet ja käytön.

Valtionosuudet merkitään tuloihin tulonvähennyksenä silloin, kun niiden määrä on negatiivinen. Vähennyseriä tuloissa ovat lisäksi Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja menoissa Valmistus omaan käyttöön. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot ja Pakollisten varausten muutos silloin, kun varausten määrä on tilikaudella kasvanut.

Lyhytaikaisten lainojen ja oman pääoman muutokset esitetään kumpikin nettoeränä joko tulona tai menona.

KUNNAN KOKONAISTULOT JA -MENOT ULKOINEN	2023 1000 €		2023 1000 €
TULOT		MENOT	
Toiminta	7 206	Varsinainen toiminta	-6 473
Toimintatuotot	1 955	Toimintakulut	-6 423
Verotulot	4 281	Korkokulut	-35
Valtionosuudet	871	Muut rahoituskulut	-15
Korkotuotot	45	Satunnaiset kulut	0
Muut rahoitustuotot	54	Tulorahoituksen korjauserät	
Investoinnit	0	Investoinnit	-236
Rahoitusosuudet investointeihin	0	Käyttöomaisuusinvestoinnit	-236
Pysyvien vast.hyödykk. luov.tulot		Rahoitustoiminta	-626
Rahoitustoiminta	2	Antolainasaamisten lisäykset	
Antolainasaamisten vähennykset	2	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-126
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	-500
Kokonaistulot yhteensä	7 208	Kokonaismenot yhteensä	-7 335

3.7 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

3.7.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisällyvistä yhteisöistä

Yhdistely konsernitilinpäätökseen	Yhdistelty (kpl)	Ei yhdistely (kpl)
Tytäryhteisöt		
Yhtiöt		
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	3	
Muut yhtiöt	1	
Kuntayhtymät	2	
Osakkuusyhtiöt	2	
Yhteensä	8	

3.7.2 Konsernin toiminnan ohjaus ja konsernivalvonta

Konsernin toimintaa ohjataan kunnanvaltuuston 25.9.2017 hyväksymällä konserniohjeella.

Talousarvion täytäntöönpano-ohjeiden mukaisesti konsernin tytäryhteisöt ovat kunnanhallitukselle talouden ja toiminnan raportit tilanteesta 30.4., 30.6 ja 30.9.

Kunnanjohtajan ja tytäryhteisöjen isännöitsijän kanssa käytiin toimintaan ja talouteen liittyvät konsernikeskustelut syyskuussa 2023.

3.7.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Koskitalot Oy

Koskitalot Oy on Juupajoen kunnan omistama vuokrataloyhtiö. Yhtiön toimiala on omistaa ja hallita asumiskäyttöön tarkoitettuja kiinteistöjä ja huoneistoja, vuokrata asuntorakentamiseen tarkoitettuja alueita, rakennuttaa asuinrakennuksia ja antaa vuokralle asuinhuoneistoja.

Yhtiön toiminta vuonna 2023 oli tavanomaista, yhtiön hallituksen päätöksellä Kiertotie 6: ssa sijaitseva kerrostalo tyhjästiin loppuistakin asukkaista ja sen purkusunnitelmat etenee. Huoneistojen pintaremontteja on tehty tasaisesti läpi vuoden ja niihin käytettiin noin 78.000 euroa. Kunnan kanssa yhteishankintana ostetut sähkökulut nousivat poikkeuksellisen vahvasti uuden sähkösopimuksen myötä, sähkön hinta laskee lähemmäs tavanomasta tasoa vuonna 2024. Voimakas inflaatio ja korkojen nousu näkyi myös rahoituslainan korkokuluissa, nousua tuli euromääräisesti 47.700 euroa vuotta aiempaan verrattuna.

Kiinteistö Oy Kirjakoski

Kiinteistö Oy Kirjakoski on Juupajoen kunnan omistama kiinteistöyhtiö. Yhtiön toimialana on omistaa tai vuokrata tontteja sekä rakennuttaa, omistaa ja hallita rakennuksia ja vuokrata niistä huoneistoja liike- ja yleishyödyllisiin tarkoituksiin. Yhtiön rakennus on valmistunut 1979.

Kiinteistön toiminta vuonna 2023 oli tavanomaista, kiinteistössä toimii kirjasto ja nuorisotila. Korjaukset kiinteistöön olivat pienimuotoisia vuosikorjauksia.

Kiinteistö Oy Kopsamon Linna

Kopsamon Linna on entinen kunnantalo, mikä on muutettu kiinteistöosakeyhtiöksi. Rakennus käsittää koulu- ja asuintiloja. Rakennuksen lämmitysmuoto on öljylämmitys, jonka kustannukset nousivat voimakkaasti edellisenä vuotena ja tasoittuivat hiukan vuonna 2023. Lämmitysmuodon muutosta ja käyttövesiuudistusta on suunniteltu useamman vuoden, mutta korkeat kustannusarviot ovat estäneet suunnitelmien etenemisen.

Asuntohankintayhtiö Juupas Oy

Yhtiöllä ei ollut toimintaa kertomusvuonna.

3.7.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Koskitalot Oy

Kustannusrakenteesta poistuu 27 asunnon kerrostalo Kiertotie 6:sta. Talo on tyhjätyt asukkaista ja kiinteistö tullaan kevään 2024 aikana irrottamaan kaukolämmöstä ja vedestä.

Asukkaat uudelleensijoitettu joko kunnan omiin vuokrataloihin tai Koskitalojen muihin kohteisiin.

Remonttitarvetta kiinteistöissä ja asunnoissa olisi edelleen enemmän kuin mitä yhtiön talous antaa myöden. Vuokria on korotettu viimeksi 1.7.2023, vuokriin odotettavissa pieni indeksitarkistus 1.7.2024 alkaen.

Taloustilanne on kohtalainen tai heikko. Kustannuksia on pyritty edelleen karsimaan ja huoneistoremontteja tehdään vain uutta vuokralaista varten. Asuntokannan kriittistä tarkastelua on jatkettava ja vajaakäyttöisten kiinteistöjen purkusuunnitelmia edistettävä kuluvalle vuodelle. Asuntojen käyttöaste saadaan hyvälle tasolle vain purkamalla selkeästi ei-haluttuja kohteita pois ja samaan aikaan pitäisi saada remontoitua etupainotteisesti houkuttelevia asuntoja mahdollisille uusille vuokralaisille sekä lisättävä asumismukavuutta remontoimalla kiinteistöjen yleisiä tiloja ja ulkoalueita. Koskitalot tulee tarvitsemaan pääomistusta oman pääoman vahvistamiseksi ja tulevien korjausten, parannusten ja remonttien toteuttamiseksi.

Kiinteistö Oy Kirjakoski

Taloustilanne on ollut hyvä vuonna 2023.

Julkisivujen uudistamiseen pyydetty suunnitelma insinööritoimistolta, uudistus tehtäneen osissa rahavarojen mukaan.

Kiinteistö Oy Kopsamon Linna

Taloustilanne kohonneista energiakustannuksista huolimatta kohtalainen. Lämmitysjärjestelmien uudistaminen ja käyttövesiputkiston uusiminen suunnitelmissa edelleen.

Asuntohankintayhtiö Juupas Oy

Yhtiön taloustilanne on hyvä. Yhtiön toiminta on käytännössä olematonta.

3.7.5 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

KONSERNITULOSLASKELMA	2023 1000 €	2022 1000 €
Toimintatuotot	2 714	8 562
Toimintakulut	-7 171	-19 717
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta/tappiosta	-17	2
Toimintakate	-4 474	-11 154
Verotulot	4 281	8 081
Valtionosuudet	871	4 759
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	58	16
Muut rahoitustuotot	57	81
Korkokulut	-88	-53
Muut rahoituskulut	-17	-43
Vuosikate	688	1 687
Poistot ja arvonalentumiset	-671	-1 178
Suunnitelman mukaiset poistot	-672	-1 178
Arvonalentumiset	0	0
Satunnaiset erät	0	0
Tilikauden tulos	16	509
*Tilinpäätössiirrot	10	-10
Vähemmistöosuudet	89	54
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	<u>115</u>	<u>553</u>

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2023	2022
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	37,85	43,42
Vuosikate/Poistot,%	102,32	143,17
Vuosikate, €/asukas	402,85	954,22
Asukasmäärä 31.12	1 708	1 768

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA	2023 1000 €	2022 1000 €
Toiminnan rahavirta	705	1 602
Vuosikate	688	1 694
Satunnaiset erät	0	0
Tulorahoituksen korjaukset	17	-73
Tilikauden verot	0	-19
Investointien rahavirta	-296	-674
Investointimenot	-297	-768
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1	94
<i>Toiminnan ja investointien rahavirta</i>	409	928
Rahoituksen rahavirta		
<i>Antolainauksen muutokset</i>		
Antolainasaamisten lisäykset	17	19
Antolainasaamisten vähennykset	2	3
<i>Lainakannan muutokset</i>		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	3	288
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-220	-903
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-520	-212
<i>Oman pääoman muutokset</i>	6	-4
<i>Muut maksuvalmiuden muutokset</i>		
Toim.ant.varojen ja pääomien muutokset	14	83
Vaihto-omaisuuden muutos	0	-8
Saamisten muutokset	309	15
Korottomien velkojen muutokset	-560	-104
<i>Rahoituksen rahavirta</i>	-948	-823
Rahavarojen muutos	-539	106
<i>Rahavarojen muutos</i>		
Rahavarat 31.12.,1000 €	2 692	3 831
Rahavarat 1.1.,1000 €	3 231	3 725
	-539	106

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2023	2022
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta	3 206	2 462
Investointien tulorahoitus, %	232,00	220,74
Lainanhoitokate	0,94	2,00
Kassan riittävyys, pv	141,66	65,57

KONSERNITASE	2023 1000 €	2022 1000 €
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	10 893	15 166
Aineettomat hyödykkeet	511	710
Aineettomat oikeudet	14	76
Muut pitkävaikutteiset menot	497	633
Ennakkomaksut	0	1
Aineelliset hyödykkeet	8 699	12 522
Maa- ja vesialueet	1 285	1 377
Rakennukset	5 193	7 834
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 164	2 408
Koneet ja kalusto	38	331
Muut aineelliset hyödykkeet	0	3
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	19	569
Sijoitukset	1 683	1 934
Osakkuusyhtiöosuudet	1 342	1528
Muut osakkeet ja osuudet	314	371
Muut lainasaamiset	0	3
Muut saamiset	27	32
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	65	41
VAIHTUVAT VASTAAVAT	3 064	5 077
Vaihto-omaisuus	15	76
Saamiset	357	1 171
Pitkäaikaiset saamiset	26	14
Lyhytaikaiset saamiset	331	1 157
Rahoitusarvopaperit	99	79
Rahat ja pankkisaamiset	2 593	3 751
VASTAAVAA YHTEENSÄ	14 022	20 284

VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	9 252	10 455
Peruspääoma	5 031	5 878
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääoma	0	1
Arvonkorotusraho	644	646
Muut omat rahastot	4	4
Edellisten kausien ylijäämä	3 458	3 373
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	115	553
VÄHEMMISTÖOSUUDET	1	80
PAKOLLISET VARAUKSET	0	150
Muut pakolliset varaukset	0	150
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	187	161
VIERAS PÄÄOMA	4 582	9 438
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	2 801	5 553
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	361	365
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	307	1 025
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	1 113	2 495
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	14 022	20 284

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT	2023	2022
Omavaraisuusaste, %	65,99	51,97
Suhteellinen velkaantuneisuus-%	58,25	44,05
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	3 573	3 926
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	2 092	2 221
Konsernin lainat, €/asukas	1 820	3 721
Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	3 108	6 578
Lainat ja vuokravastuut, 31.12.	3 166	7 338
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	1 854	4 150
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 €	25	3
Kunnan asukasmäärä	1 708	1 768

3.8 TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET

3.8.1 Asiaa koskeva sääntely

Kunnanhallituksen on tehtävä toimintakertomuksessa tai sen antamisen yhteydessä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä sekä talouden tasapainottamista koskevista toimenpiteistä.

3.8.2 Tilikauden tuloksen käsittely

Tilikauden tulos on 59.515,57 euroa ylijäämäinen. Tuloslaskelmassa tuloutetaan tehtyjä poistoeroja 10.571,23 euroa, jonka jälkeen tilikauden ylijäämäksi muodostuu 70.086,80 euroa.

Kunnanhallitus esittää, että poistoero 10.571,23 euroa tuloutetaan, jonka jälkeen tilikauden ylijäämä 70.086,80 euroa siirretään taseen omaan pääomaan tilikauden yli-/alijäämätilille.

4 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

4.1 KÄYTTÖTALOUDEN TOTEUTUMINEN

4.1.1 Hallintopalvelut

Vastuualueen esihenkilö: kunnanjohtaja Riku Siren

Hallintopalvelujen kokonaisuuteen kuuluvat kunnan demokratiapalvelut, keskitetyt tukipalvelut sekä kunnan elinvoiman kehittämistoiminnot.

4.1.1.1 Konsernihallinto

Tulosalueen esihenkilö: kunnanjohtaja Riku Siren

Konsernihallinnon tulosalue sisältää kunnanvaltuuston, hallinnon, tarkastustoimen, hallintotoimen, elinkeinotoimen ja työllistämispalvelujen tulosityksiköt.

HALLINTOPALVELUT	TA 2023	TA- muutos	TA + muutos 2023	Toteutuma 2023	Poikkeama	Tot %
Tuloarvio ja määrärahat						
Toimintatulot	23 300	0	23 300	33 132,62	-9 832,62	142,2
Toimintamenot	-1 074 160	0	-1 074 160	-1 027 016,66	-47 143,34	95,6
Toimintakate (netto)	-1 050 860	0	-1 050 860	-993 884,04	-56 975,96	94,6
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset	-8 090	0	-8 090	-8 086,24	-3,76	100,0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-1 058 950	0	-1 058 950	-1 001 970,28	-56 979,72	94,6

Kunnanvaltuusto

Kuntalain mukaan valtuusto käyttää kunnan ylintä päätösvaltaa. Tässä ominaisuudessa se päättää toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä hallinnon järjestämisestä kunnan toiminta-ajatuksen ja strategian pohjalta. Tulosalueen menot pitävät sisällään valtuuston kokouspalkkiot, koulutuskulut, ansionmenetys- ja matkakorvaukset, seminaarikulut sekä muut luottamushenkilöiden toimintaan liittyvät kulut. Luottamushenkilöiden kokouspalkkioihin ei ole tehty korotuksia.

Hallinto

Hallinnon tulosalue pitää sisällään kunnanhallituksen, neuvottelu-/toimikunnat, yhteistoimintakorvaukset, kunnan suunnittelun ja kehittämisen sekä kaavoituksen.

Kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudesta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kunnanhallitus valvoo kunnan etua, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa.

Tulosalue sisältää mm. hallituksen sekä toimikuntien ja neuvottelukuntien jäsenten kokouspalkkiot, kunnanjohtajan, ja hallintopäällikön (50 %) palkkakulut sekä yleishallinnon avustuspäämäärärahat. Tulosityksikköön sisältyvät myös pakollisia yhteistoiminnan määrärahoja kuten mm. kunnan verotuskustannukset verohallinnolle, oikeusaputoimen ja velkaneuvonnan kustannukset, löytöeläinkorvaukset sekä kuntaosuudet Kuntaliitolle, Kunnalliselle työmarkkinalaitokselle ja Pirkanmaan liitolle. Lisäksi kunnan maksamat jäsenmaksut: SPR, Kokemäenjoen vesiensuojeluyhdistys ja Tampereen Kesäyliopisto.

Vuoden teko -palkinto myönnetään teosta, joka on antanut asukkaille mahdollisuuden osallistua, lisännyt viihtyisyyttä tai muulla tavalla vaikuttanut positiivisesti kuntalaisiin. Juupajoen nuorisovaltuusto valitsi 24.11.2023 mennessä tulleiden ehdotusten pohjalta yksimielisesti Vuoden hyvä teko -palkinnon saajaksi vuonna 2023 Sirkka-Liisa Oikarin. Nuorisovaltuusto valitsi Vuoden hyvä teko- kunniainnoinnin saajaksi vuonna 2023 Leena Mäkelän. Kunnan päätöksenteon ja toiminnan avoimuutta on lisätty aktiivisella viestinnällä mm. sosiaalisen median kanavien kautta.

Vaalit

Eduskuntavaalit järjestettiin sunnuntaina 2. huhtikuuta 2023. Juupajoella äänestysaktiivisuus oli 70,1 % kun koko maan äänestysprosentti oli 72,0 %.

Tarkastustoimi

Hallinnon ja talouden tarkastamista varten kunnassa on valtuuston nimeämä tarkastuslautakunta. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet valtuuston päättämällä tavalla ja onko sisäinen valvonta riittävää sekä tutkia tilinpäätöksen sisältämän tiedon oikeellisuus ja riittävyys.

Lokakuussa 2022 tarkastuslautakunta päätti pyytää BDO Audiator Oy:ltä, KPMG Oy Ab:lta sekä Revisium Oy:ltä tilintarkastustarjouksen vuosien 2023–2026 tilintarkastuksesta. Tarkastuslautakunnan esityksen mukaisesti valtuusto päätti 12.12.2022, että se valitsee Juupajoen kunnan tilikausien 2023–2026 tilintarkastusyhteisöksi KPMG Oy Ab:n. Vastuullisena tilintarkastajana toimii JHT Rami Olas.

Kuntalain mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on myös luottamushenkilöiden ja keskeisten viranhaltijoiden sidonnaisuusilmoitusten valvonta. Kunnan sidonnaisuusilmoitukset julkaistaan kunnan verkkosivuilla.

Hallintotoimi

Kunnan hallintotoimen tehtävänä on vastata kunnan keskushallinnon tehtävistä, tuottaa kunnan toimielimille ja kuntaorganisaatiolle keskitettyjä hallinto-, tietohallinto- ja toimistopalveluja sekä kuntalaisille ja muille tahoille yleisiä neuvonta- ja asiointipalveluja.

Toimistopalvelujen henkilöstöön kuuluvat taloussihteeri, palkkakirjanpitäjä ja toimistosihteerit.

Kunnan keskitettyjen palvelujen ICT –kustannukset ja tietoliikenne yms. kustannukset sisältyvät hallintotoimeen.

Hallintotoimen kustannuksiin sisältyy myös työnantajan ja työntekijän välinen yhteistoiminta, työterveyshuolto ja henkilöstön tyky-toiminta. Kunnan työsuojelupäällikkönä toimii tekninen johtaja Pekka Maasilta. Kunnan yhteistoiminta- ja työsuojelutoimielin on yhdistetty vuoden 2014 alusta.

Yhteistyötoimikunnan kokoonpano:

- kunnanhallituksen edustajat:
hallituksen puheenjohtaja Pekka Rae ja
kunnanhallituksen jäsen Lauri Sähä
- työsuojeluvaltuutettu
- JHL:n edustaja
- Jytyn edustaja
- Jukon edustaja
- kunnanjohtaja
- työsuojelupäällikkö

Elinkeinotoimi

Elinkeinotoimen tehtävänä on turvata ja kehittää elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä paikkakunnalla sekä lisätä kunnan elinvoimaa. Toiminnalla ylläpidetään ja kehitetään paikkakunnan yritysten kilpailukykyä sekä edesautetaan uuden yritystoiminnan syntymistä. Käytännön tehtävinä on mm. antaa konkreettista yrittäjäneuvontapalvelua, edistää yritys yhteistyötä, välittää alueen yrityksille tarkoituksenmukaista asiantuntijapalvelua sekä toteuttaa elinkeinoelämää kehittäviä hankkeita.

Elinkeinotoimen tulosityksikköön sisältyy mm. elinkeinotoimi ja hanketoiminta, joukko- ja palveluliikenne sekä maataloushallinto.

Maataloushallinnon osalta Juupajoki kuuluu yhteistoiminta-alueeseen, jossa isäntäkuntana on Lempäälä, muut yläalueen kunnat ovat Akaa, Kangasala, Nokia, Orivesi, Pirkkala, Pälkäne ja Tampere, Urjala, Valkeakoski, Vesilahti ja Ylöjärvi.

Kunnalla on kaksi asiointiliikennereittiä: Petäjäjärvi-Kopsamo-Korkeakoski-Kopsamo-Petäjäjärvi – reitti ja Lyly-Pirttikangas-Korkeakoski-Pirttikangas-Lyly- reitti, joita on ajettu kerran viikossa tiistaisin. Molemmilla reiteillä on ollut matkustajia 3–5 hlöä. Asiointiliikennettä järjestetään myös koulujen kesäloman aikana.

Tulosalueen määrärahoihin oli lisäksi varattu kunnan osuus yhteisistä seudullisista elinkeinohankkeista (mm. Matkalla Suomen Sydämessä), kuntaosuus Leader Poko ry:lle (5 eur/as), joululahjamesojen toteuttaminen ja osuus Oriveden seudun matkailulehdestä.

Toimintakertomusvuonna on jatkettu suosittuja yrittäjien aamu-/iltakahvihetkiä vapaamuotoisina ja kaikille avoimina keskustelutilaisuuksina. Tilaisuuksissa on yleensä asia-alustus sekä ajankohtaiset kuulumiset yrittäjäjärjestön ja kunnan taholta. Juupajoen ja Oriveden yrittäjien yhteinen juhla pidettiin Juupajoella, Kopsamon Suomessa. Juhlassa palkittiin Juupajoen vuoden yrittäjä 2023 Amorinranta Oy Elli ja Jouni Raipela.

Työllisyyspalvelut

Tulosityksikön tehtävänä on työllisyystoimenpiteiden suunnittelu ja toteuttaminen Mänttä-Vilppulan, kunnan eri yksiköiden, työvoimaviranomaisten ja muiden toimijoiden kanssa. Lisäksi tulosalueelle on varattu määräraha koululaisten kesätyöllistämistä varten. Kunnille on asetettu työllisyysneuvontaan liittyen useita velvoitteita, joita ovat mm. laki kuntouttavasta työtoiminnasta, laki työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta, työmarkkinatuen rahoitusvastuu sekä työttömien terveyden edistäminen.

Juupajoen kuntalaiset, joiden työttömyys on pitkittynyt tai uhkaa pitkittyä, ovat työllisyyspalvelujen keskeinen asiakaskohderyhmä. Tavoitteena on kuntalaisten työllistyminen ja/tai työelämävalmiuksien edistäminen koulutuksen tai työllistymistä edistävän palvelun avulla. Työllisyyspalvelut tarjoaa apua myös yrityksille pitkäaikaistyöttömien palkkaamiseen liittyvissä asioissa. Työn painopiste on erityisesti asiakkaissa, jotka ovat saaneet työttömyyden perusteella työmarkkinatukea yli 300 päivää sekä nuoret, jotka ovat olleet yhtäjaksoisesti työttömänä yli 12 kuukautta tai 6 kuukautta (alle 25-vuotiaat). Kohderyhmään kuuluu myös velvoitetyöllistettävät sekä koululaiset, joille tarjotaan kesätyöpaikkoja.

Sopimus työllisyyspalveluiden hoidosta Mänttä-Vilppulan kaupungin toimesta on ollut voimassa vuoden 2018 alusta lähtien. Juupajoen kunta on Mänttä-Vilppulan kaupungin työllisyyspalveluiden asiakas ja osa palveluntuotantoa. Kunnat perustivat yhteisen ohjausryhmän tarkastelemaan sopimussisältöä ja valvomaan sopimuksessa kuvatun palvelun toteuttamista vuosittain. Ohjausryhmä kokoontuu vähintään kolme kertaa kalenterivuodessa. Ohjausryhmään kuuluvat Juupajoen kunnalta kunnanjohtaja ja hyvinvointijohtaja ja Mänttä-Vilppulan kaupungilta henkilöstöpäällikkö, sosiaalityöntekijä, palveluohjaaja ja palveluvastaava. Ohjausryhmän kokousmuistiot annetaan kaupungin- ja kunnanhallituksille tiedoksi.

Juupajoen kunnanhallitus päätti (4.11.2019 § 111 ja 10.2.2020 § 15), että Juupajoen kunta on muiden Pirkanmaan kuntien tavoin työllisyyden kuntakokeilussa. Kokeiluihin ohjataan ne työttömät ja työvoimapaalveluissa olevat työnhakijat, jotka eivät ole oikeutettuja ansiopäivärahaan. Lisäksi kohderyhmään kuuluvat kaikki alle 30-vuotiaat työnhakijat ja kaikki maahanmuuttajat, jotka ovat joko työttömänä tai työvoimapaalveluissa hankealueiden TE-toimistoissa. Kokeilukunta vastaa näiden asiakasryhmien julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden (TE-palveluiden) tarjoamisesta. Kokeilun ulkopuolelle jää siis ainoastaan ansioturvalla olevat yli 30-vuotiaat työttömät työnhakijat. Koronasta johtuen kuntakokeilun alkaminen siirtyi ja alkoi vasta 1.3.2021 ja se kestää 31.12.2024 asti.

Työmarkkinatuen kuntaosuus

v. 2019	62 276 €
v. 2020	53 830 €
v. 2021	62 634 €
v. 2022	67 237 €
v. 2023	49 779 €

	1/2021	1/2022	1/2023
Avoimet työpaikat	25	26	30
Työttömien määrä työvoimasta	7,6 %	8,3 %	7,2
Pitkäaikaistyöttömät	9	11	13
Yli 50-vuotiaat	26	27	27
Alle 25-vuotiaat	5	alle 5	7
Miehet	30	37	29
Naiset	28	26	24
Osatyökykyiset	9	9	9

Toiminnalliset tavoitteet	Tavoitetaso 2023	Seuranta	Toteutuma
Kunnan verkkosivujen uudistus	Verkkosivujen uudistaminen -projektin läpivienti vuoden 2023 kevään aikana.	Toteutuu / ei toteutunut	Toteutunut
Työllisyyden ylläpitäminen	Työttömyysasteen pitäminen (9/2022 6,6 %) tasolla tai parantaminen.	Pirkanmaan työllisyyskatsaus	Työttömyysaste joulukuussa 2023 7,5 %. Tavoite ei toteutunut.
Kaikki kunnan 16-18-vuotiaat nuoret saavat kesätyöjakson	Kaikille halukkaille nuorille (16 - 18) tarjotaan 2 viikon työjakso kunnan tai sote-kumppanin työpisteissä	Kesätyöpaikan saaneiden määrä	Kaikki halukkaat saivat kesätyöpaikan, hakijoita kesätyöpaikkoihin oli yhteensä 19.
Kaikki kunnan 16-18-vuotiaat nuoret saavat kesätyöjakson	Rekrytointiprosessia kehitetään sujuvaksi ja tasapuoliseksi	Tyytyväisyyskysely kesätyöntekijöille	Ei toteutunut.

Tunnusluvut	TP 2021	TP 2022	TP 2023
Valtuuston kokoukset	7	6	6
käsiteltyjä asioita	55	34	40
Hallituksen kokoukset	15	14	16
käsiteltyjä asioita	219	168	180
Tarkastuslautakunnan kokoukset	3	5	3
Keskusvaalilautakunnan kokoukset	10	4	2
Hallinnon henkilökunta 31.12.	6	6	6

4.1.2 Hyvinvointipalvelut

Vastuualueen esihenkilö: hyvinvointijohtaja Anne Tuovila

HYVINVOINTIPALVELUT	TA 2023	TA- muutos	TA + muutos 2023	Toteutuma 2023	Poikkeama	Tot. %
Talousarvio ja määrärahat						
Toimintatulot	731 740	0	731 740	793 831,04	-62 091,04	-100,0
Toimintamenot	-4 276 580	-44 000	-4 320 580	-4 530 691,00	210 111,00	104,9
Toimintakate (netto)	-3 544 840	-44 000	-3 588 840	-3 736 859,96	148 019,96	104,1
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset	-17 260	0	-17 260	-24 810,48	7 550,48	143,7
Tehtävän kokonaiskustannukset	-3 562 100	-44 000	-3 606 100	-3 761 670,44	155 570,44	104,3

Vuosi 2023 oli ensimmäinen vuosi, jolloin kuntien sosiaali- ja terveyspalvelut järjestettiin hyvinvointialueiden toimesta. Yhdyspintojen muodostuminen kunnan ja hyvinvointialueen toimintojen välille oli keskeisenä tavoitteena. Ensimmäisenä vuotena rakenteet alkoivat vasta muodostua ja varsinainen yhdyspintatyö haki muotoaan. Palveluiden verkon supistamisen suunnittelu aloitettiin hyvinvointialueella heti alkuvuodesta ja kunnat jätettiin suunnittelun ulkopuolelle. Juupajoen paikallisten sosiaali- ja terveyspalveluiden säilyminen on vakavasti vaarantunut. Lähipalveluiden säilymisestä päätetään Juupajoen osalta syyskuussa 2024.

Hyvinvointipalveluihin sisältyvät kunnan koulutuspalvelut, varhaiskasvatuspalvelut, kirjasto ja vapaa-aikapalvelut (kulttuuri-, nuoriso- ja liikuntatoimi) sekä vapaa sivistystyö (kansalais- ja musiikkiopisto). Hyvinvointipalveluiden vastuualueelle kuuluvat myös eläinlääkinnän ja ympäristöterveydenhuollon kustannukset.

Kuntalain mukaan kunnan tulee pyrkiä edistämään asukkaidensa hyvinvointia ja kestävää kehitystä. Kuntien on otettava terveysnäkökohdat huomioon toiminnassaan ja päätöksissään. Terveyden edistäminen on osa kansanterveystyötä ja sen merkitystä painotetaan terveydenhuoltolaissa.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen avulla pyritään kaventamaan väestöryhmien välisiä hyvinvointi- ja terveyseroja, ylläpidetään ja parannetaan hyvinvointia, terveyttä, osallisuutta sekä työ- ja toimintakykyä, vahvistetaan mielenterveyttä sekä ehkäistään sairauksia, tapaturmia, syrjäytymistä ja osattomuutta.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kohdistuu niin yksilöön, väestöön, yhteisöön kuin elinympäristöönkin. Se on laaja-alaista kaikkia hallinnonaloja velvoittavaa terveyteen ja hyvinvointiin sekä niiden taustatekijöihin vaikuttamista sekä suunnitelmallista voimavarojen kohdentamista.

Kunnan kaikki hyvinvointipalvelut on koottu saman vastuualueen alaisuuteen, jota johtaa hyvinvointijohtaja.

4.1.2.1 Hyvinvointitoimi

Tulosalueen esihenkilö: hyvinvointijohtaja Anne Tuovila

HYVINVOINTITOIMI	TA 2023	TA -muutos	TA + muutos 2023	Toteutuma 2023	Poikkeama	Tot. %
Talousarvio ja määrärahat						
Toimintatulot	0	0	0	3 018,15	-3 018,15	-100,0
Toimintamenot	-176 900	0	-176 900	-182 181,80	5 281,80	103,0
Toimintakate (netto)	-176 900	0	-176 900	-179 163,65	2 263,65	101,3
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset		0	0	0,00	0,00	
Tehtävän kokonaiskustannukset	-176 900	0	-176 900	-179 163,65	2 263,65	101,3

Hyvinvointitoimi sisältää hyvinvointipalveluiden hallinnon. Hallinnon tehtävänä on tuottaa hyvinvointitoimen tarvitsemat toimistotehtävät. Hallinnon menoihin kuuluu myös muita yleisiä hallintomenoja. Hallinnon talousarvioon on sisällytetty lisäksi toisen asteen koulutukseen liittyvät eläkevakuutusmaksut, oppilashallintojärjestelmän ohjelmien (MultiPrimus, Wilma, Kurre) ylläpitokustannukset ja toisen asteen koulutuksen opiskelijahuoltolain mukaisten palveluiden kustannukset.

4.1.2.2 Eläinlääkintä- ja ympäristöterveydenhuolto

ELÄINLÄÄKINTÄ JA YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO	TA 2023	TA- muutos	TA + muutos 2023	Toteutuma 2023	Poikkeama	Tot. %
Talousarvio ja määrärahat						
Toimintatulot	0	0	0	0,00	0,00	
Toimintamenot	-82 720	0	-82 720	-91 369,84	8 649,84	110,5
Toimintakate (netto)	-82 720	0	-82 720	-91 369,84	8 649,84	110,5
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset		0	0	0,00	0,00	
Tehtävän kokonaiskustannukset	-82 720	0	-82 720	-91 369,84	8 649,84	110,5

Eläinlääkintähuollon kautta toteutetaan peruseläinlääkäripalvelut päiväaikaan ja päivystysaikaan ympäri vuorokauden. Eläinlääkintähuoltoon kuuluvat myös tuotantotilojen kanssa tehtävät terveydenhuoltosopimukset ja eläinsuojelulain mukaiset tarkastukset. Kunnilla on lakisääteinen velvoite järjestää pieneläinten lääkitähuollon palvelut myös virka-ajan ulkopuolella (öisin ja viikonloppuisin). Viime vuodet Evidensia Oy on tarjonnut palvelua Tampereen alueelliselle ympäristöterveydelle ilman korvausta. Sopimus päättyi 31.12.2022, ja Evidensia ilmoitti keuhällä 2022, että se ei pysty jatkamaan ilmaispalvelua. Tampereen kaupunki teki sopimuksen Tampereen ympäristöterveyden toiminta-alueen pieneläinten eläinlääkäripäivystyksen suorahankinnasta kolmen (3) vuoden sopimuskaudeksi Evidensia Eläinlääkäripalvelut Oy:n kanssa. Sopimuksessa on 1+1 optiovuodet. Sopimus päättyi ilman optiokausia v. 2025 lopussa, jos ympäristöterveys siirtyisi 1.1.2026 alkaen osaksi PirHaa. Sopimus kasvatti Juupajoen maksuosuutta 3383 €/vuosi.

Ympäristöterveydenhuolto on ennaltaehkäisevää terveydenhuoltoa ja elinympäristön, elintarvikkeiden ja veden terveellisuuden ylläpitäminen. Ympäristöterveydenhuollosta säädetään terveydensuojelulaissa, elintarvikelaissa, tupakkalaissa, kuluttajaturvallisuuslaissa ja eläinlääkintähuoltolaissa.

Elintarvike- ja tupakkavalvonnan tarkastusten toteuma oli Juupajoella v. 2023 seuraava: elintarvikelain mukaisia valvontakohteiden tarkastuksia oli 31 kpl ja tupakkalain mukaisia valvontakohteiden tarkastuksia 5 kpl.

4.1.2.3 Koulutuspalvelut

Tulosalueen esihenkilö: perusopetuksen rehtori Lea Nurminen

KOULUTUSPALVELUT	TA 2023	TA- muutos	TA + muutos 2023	Toteutuma 2023	Poikkeama	Tot %
Talousarvio ja määrärahat						
Toimintatulot	583 240	0	583 240	609 507,19	-26 267,19	104,5
Toimintamenot	-2 873 650	0	-2 873 650	-3 007 039,07	133 389,07	104,6
Toimintakate (netto)	-2 290 410	0	-2 290 410	-2 397 531,88	107 122	104,7
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset	-15 550	0	-15 550	-15 554,40	4,40	100,0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-2 305 960	0	-2 305 960	-2 413 086,28	107 126,28	104,6

Perusopetus käsittää vuosiluokat 1–9. Perusopetuksella on sekä opetus- että kasvatustehtävä. Perusopetus tuottaa kaikille saman jatko-opintokelpoisuuden ja se on maksutonta. Opetuksen lisäksi oppikirjat ja muut oppimateriaalit sekä työvälineet ja -aineet ovat maksuttomia. Oppilaalla on oikeus saada jokaisena koulun työpäivänä maksuton, täysipainoinen ateria sekä tietyin edellytyksin maksuton koulukuljetus. Oppilaalla on myös oikeus saada maksutta opetukseen osallistumisen edellyttämä oppilashuolto. Vammaisella tai muulla erityistä tukea tarvitsevalla on lisäksi oikeus saada maksutta opetukseen osallistumisen edellyttämät apuvälineet ja muun muassa tulkitsemis- ja avustajapalveluita ja apuvälineitä.

Koululaisten iltapäivätoimintaa järjestetään Kirkonkylän koululla.

Oppilaan oppimista tuetaan kolmiportaisen tuen mukaisesti. Laskentapäivänä 20.9.2023 tehostetussa tuessa oli 30 peruskoulun oppilasta ja erityisessä tuessa 10 oppilasta.

Suurimmat muutokset v.2023

Juupajoen perusopetuksen oppilasmäärä kasvoi syksyllä 2022 Orivedeltä siirtyneiden oppilaiden myötä 21 oppilaalla. Saman verran oppilaita jatkoi koulunkäyntiä Juupajoella myös lukuvuonna 2023-2024. Hirsilän suunnasta tulevien oppilaiden myötä kouluun on palkattu yksi määräaikainen luokanopettaja ja koulukuljetuksessa olevien oppilaiden määrä kasvoi. Hirsilästä kouluun tulevien oppilaiden koulukuljetuksesta huoltajat maksavat omavastuusuuden.

Juupajoen päihdevalistusmalli jatkui tuoden moninäkökulmaista päihdevalistusta niin kouluikäisille kuin muillekin kuntalaisille. Syksyllä Koulukeskuksen 7.–9. luokkien oppilaat osallistuivat EHYT ry:n HUBU-päihdekasvatustunneille ja marraskuussa vanhemmille järjestettiin nuorisotiloissa vanhempainilta aiheesta.

Hankkeet, joihin saatu erityisvaltionavustusta:

- Erityisavustus esi- ja perusopetukseen koronaviruksen aiheuttaminen poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseksi vuosille 2022–2024
34.000 euroa, 95 % kokonaismenoista
- Kerhotoiminnan tukeminen 5000 euroa, 70 % kokonaismenoista
- Uudet lukutaidot- digihanke vuosille 2022–2023 (jatkoaikaa haettu 30.6.2024 saakka)
89 000 euroa, 80 % kokonaismenoista

Henkilöstö 31.12.2023

Kirkonkylän koulu: 2 luokanopettajaa, 3 osa-aikaista koulunkäynnin ohjaajaa. Lisäksi koululla käy laaja-alainen erityisopettaja.

Koulukeskus: 5 luokanopettajaa, 4 lehtoria, 5 päätoimista tuntiopettajaa, 1 sivutoiminen tuntiopettaja, 5 osa-aikaista kouluavustajaa, 1 rehtori, 1 laaja-alainen erityisopettaja, 1 erityisluokanopettaja, 1 osa-aikainen vahtimestari-kiinteistöhoitaja, 1 kiinteistöhuollon avustava työntekijä.

Ruokapalvelut: 1 ruokapalveluesihenkilö, 4 kokkia, joista 2 osa-aikaista

Molempien koulujen siivouspalvelut hankitaan ostopalveluna.

Oppilasmäärät laskentapäivänä 20.9.2023:

Kirkonkylän koulu: 35 oppilasta ja 16 esikoululaista, yhteensä 51

Koulukeskus 3–6: 91 oppilasta

Koulukeskus 7–9: 67 oppilasta

Yhteensä: 193 oppilasta ja 16 esikoululaista

Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso 2023	Seuranta	Toteutuma
Laadukas perusopetus	Kaikki oppilaat saavat peruskoulun päättötodistuksen ja jatko-opiskelupaikan	päättötodistuksen saaneet /ikäluokka jatko-opiskelupaikan saaneet/ikäluokka	Kaikki saaneet päättötodistuksen Kaikki saaneet jatko-opiskelupaikan
Tasapainoinen talous	Kustannukset pysyvät nykyisellä tasolla. Oppilaskohtainen kustannus pysyy lähellä verrokkikuntien keskimääristä oppilashintaa	€/oppilas nettokustannukset	
Lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukeminen osana perusopetusta: Oppilas voi hyvin ja on tyytyväinen elämäänsä	Terveellisten elämäntapojen juurruttaminen -ravitseminen ja ruokakasvatus -liikunta -lepo -mielen hyvinvointi	Säännölliset palaverit ruokapalveluhenkilöstön kanssa lkm Tyytyväisyyskyselyt kouluruokailusta Ruokakasvatussuunnitelman laatiminen yhteistyössä varhaiskasvatuksen kanssa Move-mittausten tulosten seuranta Tunne- ja vuorovaikutustaitoihin liittyvät tapahtumat, koulutukset lkm Tiivis yhteistyö kouluterveydenhuollon kanssa	Toteutunut: koulukeskuksella 2 x ruokaraati, 1 x Kopsamon ohjaajien kanssa Toteutunut jatkuvana asiakaspalautemahdollisuutena. Ei toteutunut Käyty läpi henkilöstön kanssa Yhteisöllinen oppilashuolto Plk ja koulukeskus, molemmat 3 kokousta Koulukeskuksella palaverit 1xkk
Opetuksen kehittäminen	Oikeus oppia-hankkeen tavoitteet oppilaan tukemisen kehittämisestä, hanke jatkui kevätlukukauden 2023	Toteutunut/ei toteutunut	Toteutunut Alkukartoitus tehty

	Digihankkeen tavoitteet osana opetuksen kehittämistä	Alkukartoitus- ja palautekyselyt tehty/ei tehty	Digihankkeen toteutusta jatkettu kesäkuun 2024 loppuun saakka
Henkilöstön osaamisen vahvistaminen ja työhyvinvointi	Henkilöstön koulutustarpeiden kartoitus ja koulutus suunnitelman toteutuminen Digiosaamisen vahvistaminen osana digihanketta Työkykyä ja työhyvinvointia edistävät ja ylläpitävät toimenpiteet	Toteutuneiden koulutuspäivien seuranta Toteutunut/ei toteutunut Sairauspoissaolojen seuranta	Toteutuu Toteutuu Toteutuu

Oppilaskohtaiset kustannukset:

	Oppilasmäärä	Netto-kustannukset €	Oppilaskohtainen kustannus €
TP 2010	219	1.896.180	8.658
TP 2011	212	1.884.500	8.889
TP 2012	212	1.986.340	9.369
TP 2013	205	2.016.070	9.834
TP 2014	199	1.961.800	9.858
TP 2015	208	2.061.070	9.909
TP 2016	214	2.114.438	9.880
TP 2017	197	1.975.989	10.030
TP 2018	197	1.993.718	10.120
TP 2019	191	2.057.500	10.772
TP 2020	178	2.057.486	11.558
TP 2021	171	2.134.444	12.482
TP2022	196	2.302.671	11.748
TP2023	193	2.413.086	12.503

Oppilasennusteet 2022–2029

Juupajoen peruskoulun oppilasmäärät 2022 - 2029										
	1. LK	2. LK	3. LK	4. LK	5. LK	6. LK	7. LK	8. LK	9. LK	YHT.
2022-2023	20	21	20	32	20	25	22	25	13	198
2023-2024	16	20	21	20	32	20	25	22	25	201
2024-2025	12	16	20	21	20	32	20	25	22	188
2025-2026	12	12	16	20	21	20	32	20	25	178
2026-2027	9	12	12	16	20	21	20	32	20	162
2027-2028	9	9	12	12	16	20	21	20	32	151
2028-2029	13	9	9	12	12	16	20	21	20	132

4.1.2.4 Varhaiskasvatuspalvelut

Tulosalueen esihenkilö: päiväkodin johtaja Merja Yläjärvi

VARHAISKASVATUSPALVELUT	TA 2023	TA- muutos	TA + muutos 2023	Toteutuma 2023	Poikkeama	Tot %
Talousarvio ja määrärahat						
Toimintatulot	98 400	0	98 400	102 436,61	-4 036,61	104,1
Toimintamenot	-790 110	-44 000	-834 110	-866 049,97	31 939,97	103,8
Toimintakate (netto)	-691 710	0	-735 710	-763 613,36	27 903,36	103,8
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0,00	0,00	
Tehtävän kokonaiskustannukset	-691 710	-44 000	-735 710	-763 613,36	27 903,36	103,8

Kunnan järjestämiä varhaiskasvatuspalveluita toteutetaan valtakunnallisen varhaiskasvatussuunnitelman ja esiopetussuunnitelman sekä Juupajoen kunnan varhaiskasvatussuunnitelman ja esiopetussuunnitelman tavoitteiden mukaisesti. Lainsäädäntö ohjaa varhaiskasvatuspalveluiden toteutumista: Varhaiskasvatustalaki (540/2018), Asetus varhaiskasvatuksesta (753/2018) sekä Laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä (2002).

Varhaiskasvatuksen tulosalue sisältää päiväkotihoidon, esiopetuksen, avoimen varhaiskasvatustoiminnan ja lakisääteisen lastenhoidontuen.

Varhaiskasvatus on lapsen suunnitelmallisen ja tavoitteellisen opetuksen, kasvatuksen ja hoidon muodostama kokonaisuus, jossa painottuu pedagogiikka. Jokaisella alle kouluikäisellä lapsella on oikeus saada varhaiskasvatusta. Huoltajat päättävät lapsensa osallistumisesta varhaiskasvatukseen.

Esiopetus on maksutonta opetusta, jota lapset saavat oppivelvollisuutta edeltävänä vuonna. Varhaiskasvatus, esiopetus ja perusopetus muodostavat lapsen kehityksen ja oppimisen kannalta johdonmukaisesti etenevän kokonaisuuden ja perustan elinikäiselle oppimiselle. Juupajoella esiopetus järjestetään Kirkonkylän koululla joustavana esi- ja alkuopetuksena yhteistyössä 1–2 luokkien kanssa.

Avoin päiväkotitoiminta on tarkoitettu kotona hoidettaville alle kouluikäisille lapsille ja heidän vanhemmille tai isovanhemmille yhteisen olemisen, tutustumisen, leikkiseurauksen ja vertaistuen paikaksi. Avoin päiväkotitoiminta on maksuton, eikä siellä käyminen vaikuta kotihoidon tukeen. Avoimessa päiväkodissa vanhemmat hoitavat itse omia lapsiaan ollen heistä vastuussa. Avoimessa päiväkodissa tarjotaan kävijöille joko lounas tai välipala.

Merkittävimmät muutokset v. 2023

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulakiin tuli 1.3.2023 alkaen muutoksia, joiden perusteella varhaiskasvatuksen asiakasmaksuja alennettiin korottamalla maksujen perusteena olevia tuloja 33 prosenttia. Tällä on ollut vaikutusta alentuvasti asiakasmaksuista kertyneisiin tuloihin. Ulkopaikkakuntalaisten lasten varhaiskasvatuspaikkojen myynti ja tilapäisen varhaiskasvatuksen säännöllinen käyttö eivät kuroneet vajetta kiinni budjetoituun summaan.

Työehtosopimusten palkankorotukset ja varhaiskasvatuksen henkilöstön kertakorvaukset ovat vaikuttaneet palkkakustannuksien sekä kaikkien sivukulujen nousuun.

Lastenhoidon tuen alkuperäinen budjetoitu määrä ylittyi noin 25 000 €:lla. Valtuusto hyväksyi 11.12.2023 lisämäärärahan 25.000 € lastenhoidon tukeen. Kotihoidossa oli alle 3-vuotiaita lapsia enemmän kuin edellisinä vuosina.

Varhaiskasvatuksen erityisopettajan (VEO) palvelujen tarve kasvoi syksyn 2023 aikana johtuen henkilöstön poissaoloista ja lasten tuen tarpeiden lisääntymisestä.

Sisäisten kiinteistöpalveluiden kustannukset kasvoivat johtuen sisäisistä kiinteistöpalveluiden poistoista.

Juupajoen kunnan saama Varhaiskasvatuksen erityisavustus varhaiskasvatuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen vuosille 2022–2023 päättyi heinäkuun lopussa. Erityisavustuksen ja hankkeen myötä päiväkodille perustettiin metsäryhmä. Päättyneelle hankkeelle saatiin jatkoa Valtion erityisavustuksesta varhaiskasvatuksen koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäviin toimenpiteisiin vuosille 2023–2024.

Varhaiskasvatukseen laadittu kiusaamisen vastainen suunnitelma (hyväksytty KH 6.3.2023). Varhaiskasvatukseen laadittu tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma vuosille 2023–2025 (hyväksytty KH 6.11.2023).

Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso 2023	Seuranta	Toteutuma
Avoimen varhaiskasvatuksen ylläpitäminen	Avoimeen varhaiskasvatustoimintaan saadaan mukaan uusia perheitä	Toteutunut kyllä/ei Kävijämäärä ja toimintakerrat avoimessa päiväkodissa lkm	Toteutunut 17 krt, keskimäärin 6 lasta ja 6 aikuista
Avoimen varhaiskasvatuksen ylläpitäminen	Avoimessa päiväkodissa mukana varhainen perhetyöntekijä tai terveydenhoitaja ja seurakunnan työntekijä	Toteutunut kyllä/ei	Kyllä, osittain toteutunut
Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen yhteisen toimintakulttuurin vahvistaminen	Luodaan jatkumo varhaiskasvatuksesta esiopetukseen	Yhteistyöpalaverit lkm	Opettajien työnohjaus 3 krt Opettajien tiedonsiirtopalaveri 1 krt
Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen yhteisen toimintakulttuurin vahvistaminen	Esiopetuksen opetussuunnitelma päivitetty yhteistyössä varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kanssa	Toteutunut kyllä/ei	Toteutunut (hyväksytty KH 6.11.2023)
Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen yhteisen toimintakulttuurin vahvistaminen	Esiopetuksen opettajan vierailut päiväkotiin tapaamaan tulevia esikoululaisia ja henkilöstöä	Esiopetuksen opettajan vierailut lkm	1 vierailu toteutunut
Tieto- ja viestintäteknologisten taitojen kehittäminen	Henkilöstön tieto- ja viestintäkoulutus on suunnitelmallista ja aktiivista	Toteutuneet koulutukset	Ei toteutuneita koulutuksia
Tieto- ja viestintäteknologisten taitojen kehittäminen	Tvt-laitteiden käyttö on systemaattista ja tavoitteellista	Käytössä olevat menetelmät	Älytaulu esiopetuksessa, tabletit ja minilpadit käytössä valokuvauksessa
Tieto- ja viestintäteknologisten taitojen kehittäminen	Päiväkodin toiminta tehty näkyväksi sosiaalisessa mediassa ja päiväkodin nettisivuilla Sivujen päivittäminen on aktiivista	Toteutunut kyllä/ei	Toteutunut
Lasten ja perheiden hyvinvoinnin tukeminen varhaiskasvatuspalveluiden avulla	Ruokakasvatusta kehitetty varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa	Toimenpiteet lasten ravitsemuksen järjestämisessä	Ruokapalveluhenkilökunta/monipalvelutyön tekijä mukana lounaan jaossa päiväkodilla Säännölliset palaverit ruokapalveluhenkilöstön kanssa 6 krt

		Säännölliset palaverit ruokapalveluhenkilöstön kanssa lkm	
Lasten ja perheiden hyvinvoinnin tukeminen varhaiskasvatuspalveluiden avulla	Laadittu ruokakasvatussuunnitelma	Toteutunut kyllä/ei	Ei toteutunut
Lasten ja perheiden hyvinvoinnin tukeminen varhaiskasvatuspalveluiden avulla	Varhaiskasvatus mukaan Liikkuva varhaiskasvatus – ohjelmassa	Ohjelman tuomat kehittämistoimet Liikuntatapahtumat lkm	Liittyminen Liikkuva varhaiskasvatus - ohjelmaan keväällä 2024. Koko perheen tapahtumat: Äitienpäivän aikaan valokuvasuunnistus Kesäolympialaiset Sadonkorjuujuhla Toiminnallinen joulupolku
Lasten ja perheiden hyvinvoinnin tukeminen varhaiskasvatuspalveluiden avulla	Perhetyön jalkautuminen varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen	Toteutunut kyllä/ei Varhaiskasvatuksen käyntikerrat, lkm Esiopetuksen käyntikerrat lkm	Ei toteutunut
Henkilökunnan määrä ja osaamisen vahvistaminen ja työhyvinvointi	Henkilöstön määrää arvioidaan lapsimäärä ja lakimuutokset huomioon ottaen	Toteutunut kyllä/ei	Toteutunut
Henkilökunnan määrä ja osaamisen vahvistaminen ja työhyvinvointi	Henkilöstön koulutustarpeiden ja osaamisen kartoitus	Kehityskeskustelujen lkm Toteutuneiden koulutuspäivien seuranta	Kehityskeskustelut lkm 13 Koulutuspäivien seuranta toteutunut Populuksen kautta
Henkilökunnan määrä ja osaamisen vahvistaminen ja työhyvinvointi	Työkykyä ja työhyvinvointia edistävät ja ylläpitävät toimenpiteet	Tyky-toimintaan osallistuneiden lkm Sairauspoissaolojen seuranta	Tyky-toimintaa osallistui 8 hlöä Sairauspoissaolojen seuranta Populuksen kautta.

Tunnusluvut 2019-2023

Tunnusluvut 2019 -2023 (31.12)	2019	2020	2021	2022	2023
Palvelu	Lasten lkm	Lasten lkm	Lasten lkm	Lasten lkm	Lasten lkm
Päiväkoti /lasten lkm					
- kokopäivähoito	40	37	36	38	34
- osapäivähoito	11	8	6	5	3
- esiop.osapäivähoito	11	14	8	13	8
YHTEENSÄ	62	59	52	56	45
Esiopetus /lasten lkm					
- kevätlukukausi	29	17	22	14	16
- syksylukukausi	17	22	12	16	16
Päiväkoti / hoitopäivien lkm					
- kokopäivähoito	5618	5425	6242	6066	6240
- osapäivähoito	1815	924	892	916	489
- esioppilaiden osapäivähoito	1799	1563	1364	1481	796
YHTEENSÄ	9232	7912	8006	8445	7525

4.1.2.5 Muut sivistyspalvelut

Tulosalueen esihenkilö: hyvinvointijohtaja Anne Tuovila

Tulosalue sisältää vapaan sivistystyön (kansalais- ja musiikkiopisto), kirjaston ja vapaa-aikapalvelut (kulttuuri-, nuoriso- ja liikuntatoimi).

MUUT SIVISTYSPALVELUT	TA 2023	T*A- muutos	TA + muutos 2023	Toteutuma 2023	Poikkeama	Tot %
Talousarvio ja määrärahat						
Toimintatulot	50 100	0	50 100	78 869,09	-28 769,09	157,4
Toimintamenot	-353 200	0	-353 200	-384 050,32	30 850,32	108,7
Toimintakate (netto)	-303 100	0	-303 100	-305 181,23	2 081	100,7
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset	-1 710	0	-1 710	-9 256,08	7 546,08	541,3
Tehtävän kokonaiskustannukset	-304 810	0	-304 810	-314 437,31	9 627,31	103,2

Vapaa sivistystyö

Vapaan sivistystyön tarkoituksena on elinikäisen oppimisen idean mukaisesti edistää ihmisten monipuolista kehittymistä, kasvua ja hyvinvointia sekä kansanvaltaisuuden, moniarvoisuuden, kestävä kehityksen, monikulttuurisuuden ja kansainvälisyyden toteutumista.

Oriveden seudun kansalaisopiston (OSKO) ja Merikanto-opisto tarjoavat Juupajoella mahdollisuuden tavoitteellisiin opintoihin sekä harrastusluonteiseen itsensä kehittämiseen.

Merikanto-opisto on valtionosuuden piirissä oleva seutukunnallinen taideoppilaitos, joka antaa musiikin ja tanssin laajan oppimäärän mukaista taiteen perusopetusta kuuden kunnan alueella: Virroilla, Ruovedellä, Ähtärissä, Mänttä-Vilppulassa, Juupajoella ja Orivedellä. Merikanto-opisto järjestää tavoitteellista musiikinopetusta sopimuskuntien musiikin harrastajille. Merikanto-opiston johtokunnassa on Juupajoelta yksi edustaja ja yksi varaedustaja.

Oriveden seudun kansalaisopisto on Oriveden ja Juupajoen yhteinen kansalaisopisto. Toiminta kattaa perinteisen vapaan sivistystyön ja taiteen perusopetuksen musiikissa ja kuvataiteessa. Oriveden kaupungin organisaatiossa kansalaisopisto kuuluu elämänlaatupalveluihin, ja näiden asioiden luottamushenkilötoimielin elämänlaatulautakunta. Juupajoen edustajana elämänlaatulautakunnassa on yksi edustaja ja yksi varaedustaja.

Merkittävimmät muutokset v. 2023

Vuonna 2023 sekä Juupajoella että Orivedellä järjestettäviin OSKO:n kursseihin osallistui yhteensä 168 juupajokelaista. Juupajokelaisille opiskelijoille järjestettiin opetusta yhteensä 608 h vuonna 2023.

Merikanto-opiston opetustuntimäärä oli v. 2023 yhteensä 548 h. Merikanto-opistossa opiskeli vuoden 2023 aikana 17 juupajokelaista lasta/nuorta. Syksyllä 2023 hyväksyttiin 2 uutta juupajokelaista opiskelemaan Merikanto-opistoon, kolme hakijaa jäi jonoon.

Kirjasto

Tulosityksikön esihenkilö: kirjastonjohtaja Tarja Pyyaho

Henkilöstö: kirjastonjohtajan lisäksi yksi osa-aikainen kirjastovirkailija (50 %)

Yleinen kirjasto on kunnan järjestämä, kaikille väestöryhmille tarkoitettu kirjastolaitos, jonka tehtävät määrittelee Laki yleisistä kirjastoista (2016).

Merkittävimmät muutokset v. 2023

Vuonna 2023 kirjaston toiminnassa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia. Perustoimintaa jatkettiin ja 5/2022 auneen omatoimikirjaston toimintaa vakiinnutettiin edelleen.

Vuoteen 2022 verrattuna lainaajien lukumäärä nousi 12,50 %. Myös lainaajien määrä suhteessa asukaslukuun kasvoi 13,64 %. Kirjaston kokonaislainausluku kuitenkin laski hieman, 1,65 %. E-lehtien ja e-kuvatallenteiden käyttö on vuodesta toiseen tasaisen noususuhdanteinen: e-lehtien käyttö kasvoi 10,20 % ja e-kuvatallenteiden käyttö 14,66 % vuoteen 2022 verrattuna. Myös kirjaston fyysisten käyntien määrä jatkoi kasvuaan ja nousi 11,65 %, mikä selittyy edelleen pitkälti omatoimikirjastoratkaisun tuomalla lisäyksellä kirjaston aukioloaikoihin. Asiakkaiden oleskelu ja ajanvietto sekä lehtisälissä että nuortenosastolla ovat omatoimijajan ansiosta lisääntyneet huomattavasti aiempiin vuosiin nähden, mikä näkyy tilastoissa fyysisten käyntien lisäyksenä. Myös verkkokäyntien määrä nousi selvästi, 12,12 %.

Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso 2023	Seuranta	Toteutuma
Kirjaston kokoelmien tuoreus	Hankitaan vähintään 300 uutta nidettä 1000 asukasta kohden/vuosi ja poistetaan vanhentunutta aineistoa vähintään 1000 nidettä/vuosi	Tilastot	Toteutunut osittain: hankintoja tehtiin 480 kpl/asukas ja poistoa tehtiin yhteensä 898 nidettä.
Yhteistyö koulujen ja varhaiskasvatuksen kanssa	Koulukirjastojen kokoelmien ylläpito, säännölliset kirjastokäynnit, kirjavinkkaus, satutunnit	Toteutunut/ei, osallistujamäärät	Toteutunut. Koulukirjastojen kokoelma kasvoi 110:llä niteellä. Luokat 0-6 käyttivät koulukirjastoa säännöllisesti: 0.-2. lk kerran kahdessa viikossa ja 3.-6. lk kerran viikossa. Kirjavinkkaus järjestettiin 0.-2- ja 7.-9.-luokille. Päiväkodin jokainen ryhmä kävi kirjastossa satutunnilla 1 krt/kk. Lisäksi metsäryhmälle järjestettiin satutunteja Juupajoen rotkon laavulla. Koululaisille suunnattu lukukoiratoiminta jatkui 1 krt/kk läpi lukuvuoden.
Kirjaston tapahtumien ylläpito ja kehittäminen yhteistyössä kulttuuritoimen ja muiden paikallisten kulttuuritoimijoiden kanssa	Järjestetään kirjastossa vähintään 4 näyttelyä ja 4 tilaisuutta/vuosi	Toteutuneiden näyttelyiden ja tilaisuuksien määrä sekä osallistujamäärät	Toteutunut. Sekä näyttelyjä että tapahtumia järjestettiin neljä kumpaakin.

Omatoimikirjastotoiminnan vakiinnuttaminen	Omatoimikirjastotoiminnan markkinointi kirjaston asiakaspalvelussa ja viestintäkanavissa, asiakaskysely heinä-elokuussa 2023	Toteutunut/ei, omatoimikirjaston käyttötilastot	Toteutunut. Asiakaskysely toteutettiin syyskuussa loma-ajan sijaan paremman vastauslukumäärän saamiseksi.
--	--	---	---

Tunnusluvut	2021	2022	2023
Lainat	19 641	19 224	18 907
Lainajat/asukkaat (peittävyys-%)	20,78	22,83	25,96
Käynnit (kpl)	5178	8251	9212

Kulttuuritoimi

Tulosyksikön esihenkilö: vapaa-aikakoordinaattori Moona Rätty

Kulttuuritoimen tehtävänä on kulttuuriharrastusmahdollisuuksien ja kulttuuritapahtumien järjestäminen. Kulttuurilla tarkoitetaan toimintaa, jossa ihminen käyttää omaa luovuuttaan tai osallistuu taiteeseen ja luovaan toimintaan.

Kulttuuritoimen vuosittaista toimintaa on

- 1) osallistuminen yhteistyöryhmiin alueellisen matkailun ja kulttuurin kehittämisessä
- 2) yhteisöllisten tapahtumien ja retkien toteuttaminen yhteistyössä yhdistysten ja naapurikuntien kanssa
- 3) koulu- ja laitostaiteen toteuttaminen tilatuin esiintyjien/matkojen/työpajoin
- 4) kulttuuritoiminnan tiedottaminen ja mainostaminen eri medioissa
- 5) kulttuuriyhdistysten tukeminen avustuksin

Merkittävimmät muutokset vuonna 2023

Uusi vapaa-aikakoordinaattori Moona Rätty aloitti tammikuussa 2023.

Yhteistyöverkostoihin osallistuttiin suunnitelmien mukaisesti, ja matkailulehtien sekä yhteistyöverkostojen sosiaalisen median kanavien julkaisut toteutettiin. Kunnan itsenäisyyspäiväjuhla järjestettiin perinteiseen tapaan Suomelan juhlatilassa. Lastenkulttuuria on pystytty järjestämään yhteistyöverkostojen kanssa alkuvuodesta runsaasti ja tapahtumat ovat saavuttaneet tavoiteryhmänsä kattavasti.

Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso 2023	Seuranta	Toteutuma
Erialaisten kulttuuripalveluiden järjestäminen kuntalaisille	tilaisuuksien ja näyttelyiden järjestäminen yhteistyössä kolmannen sektorin ja muiden toimialojen kanssa teatteri- ja näyttelymatkojen sekä tapahtumien järjestäminen	toteutuneiden tilaisuuksien määrä ja osallistujamäärät toteutuneet matkat ja osallistujamäärät	Toteutunut. Kulttuuritilaisuuksia ja tapahtumia järjestetty kaikenikäisille. Myös teatteriretkiä (2) kuntayhteistyössä Oriveden ja Ruoveden kanssa. Vapiksen Kino aloittanut toimintansa (4).
Toiminnan kehittäminen yhdessä kunnan toimialojen kanssa	Monialaisen hyvinvointiryhmän kokoukset 4 – 6 kertaa vuodessa Toiminnasta tiedottaminen ja markkinointi Kulttuurihyvinvointisuunnitelman laadinta, toteutus	toteutuneet kokoukset	Toteutunut (3). Uusien verkkosivujen rakentamisen yhteydessä päivitetty kulttuurihyvinvoinnin sisällöt ja toimijat.

	hyvinvointikertomuksen päivittämisen yhteydessä		
Yhteistyö lähiseudun toimijoiden kanssa	Toiminnan järjestäminen (esim. matkat) yhteistyössä lähialueen toimijoiden kanssa (naapurikunnat, yhdistykset)	yhteistyötoiminnan seuranta	Toteutunut.

Tunnusluvut	2021	2022	2023
Tapahtumat (joista digitaalisia)	8 (2)	9	12 (0)
Retket	0	1	2

Nuorisotoimi

Tulosityksikön esihenkilö: vapaa-aikakoordinaattori Moona Rätty

Henkilöstö:

- 1 vapaa-aikaohjaaja (50 %)
- 1 nuoriso-ohjaaja (80 %)
- 3 kerho –ohjaajaa
- 3 kesätyöntekijää

Nuorisotoimen tehtävänä on nuorisotoiminnan tukeminen, nuorten vapaa kasvatusta- ja valistustyö sekä nuorisotoiminnan (nuorisotilatyo, kerhot, retket, leirit, tapahtumat) järjestäminen. Myös nuorisoyhdistysten ja nuorten itsensä järjestämän nuorisotoiminnan tukeminen ovat nuorisotoimen tehtävää. Tätä tehtävää toteutettiin mm. myöntämällä avustuksia, tarjoamalla toimitiloja, järjestämällä monimuotoista toimintaa, kansainvälisyystoimintaa sekä tekemällä laajaa verkostoyhteistyötä.

Merkittävimmät muutokset vuonna 2023:

Leiritoimintaa järjestettiin suunnitelmien mukaan. Kerhotoimintaan saatiin hankerahoitusta huomattavasti aiempaa vähemmän. Kerhoja järjestettiin Harrastamisen Suomen mallin kerhoina kouluilla tai vapaa-aikatalolla.

Toiminta Nuorisotilalla on ollut vuoden aikana nuorempien osallistujien toimesta levotonta, paikoin häiritsevää ja haitallistakin, mistä syystä kävijöiden ikärajausta jouduttiin muuttamaan loppuvuodesta. Osasyynä tähän oli myös työntekijöiden ennakoimattomat poissaolot, aiheuttaen nuorisotilojen sulkemisia. Vapaa-aikatalolla on järjestetty nuorisotilatoiminnan ja kerhotoiminnan lisäksi toimintaa kaiken ikäisille kuntalaisille päiväkotikäisistä ikäihmisiin.

AVI:lta saatu avustus kaksivuotiseen koulunuokkari-projektiin päättyi vuoden lopussa. Hankkeessa toimi yksi osa-aikainen (50 %) työntekijä, sekä lisättiin vakituisen vapaa-aikaohjaajan työmäärää 20 %. Koulunuokkari-toiminta oli koko vuoden aktiivista ja toiminnan vaikutukset merkittäviä. Hankkeelle haettiin ja saatiin jatkoavustusta. Koulunuokkarin lisäksi koulunuorisotyön puitteissa järjestettiin yhteisöllisiä tapahtumia ja liikuntavälituntitoimintaa. Nuoriso-ohjaajan ja vapaa-aikaohjaajan aikaisemmin aloittama IPC-yksilöohjaus päätettiin lopettaa resurssipulan vuoksi.

Kansainvälinen nuorisotyö: Juupajoen nuorisotoimi aloitti ennakoidun yhteistyön Marttisen nuorisokeskuksen kanssa. Erasmus-tuella järjestettiin juupajokelaisille nuorille nuorisovaihto Kroatiaan kesällä. Nuorisovaihtoon osallistui seitsemän nuorta (13-18v.) sekä kunnan vapaa-ajanohjaaja. Vapaa-aikakoordinaattori toteutti tutustumisvierailun leirikeskukseen vaihtoa edeltävästi.

Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso 2023	Mittarit	Toteutuma
Nuorisoyhdistysten tukeminen	Avustukset ja yhteistyö	Toiminnan määrä- ja laatuksiteerit avustuksissa, tilastot yhteistyötoiminnassa	Toteutunut.
Kasvatus- ja valistustyö	Kouluyhteistyön lisääminen ja kehittäminen (Koulunuokkari-hanke) Nuorisotoimintaan rakenteellisesti sisältyvä valistustyö	Nuorten hyvinvoinnin arviointi monialaisessa yhteistyössä	Toteutunut. Koulunuorisotyö vahvaa sekä Ilmiöihin puututtu valistustoiminnan lisäämisellä. Kevät 100% ja syksy 80% työajoilla.
Nuorisotoiminnan järjestäminen	Nuorisotalotoiminta, kerhot, retket, leirit ja tapahtumat.	Toteutuneet kerrat ja kävijämäärät	Toteutunut. Retket toteutuneet Harrastamisen Suomen mallin kerhojen yhteydessä. Päiväleirit toteutuneet koulujen loma-aikoina (3). Yhteistyö kesän leirien osalta 4H yhdistyksen kanssa. Kesän yön yli -leirit MLL:n kanssa. Kansainvälisyystoiminta vakiinnutettu ja nuorisovaihtoja toteutunut 3/3. Erasmus+ toimijatunnus hankittu.
Nuorten osallisuuden ylläpito ja kehittäminen	Nuorisovaltuuston ja oppilaskunnan toiminta ja sen kehittäminen	Kokouskerrat, toteutuneet tilaisuudet	Toteutunut. Uusi nuorisovaltuusto aloittanut kautensa vahvasti. Osallistuttu Pirkanmaan hyvinvointialueen nuvan toimintaan. Talotoimikunnan perustaminen toteutunut.

Tunnusluvut	2021	2022	2023
Leiriosallistujia (MLL+kunta)	41	48	43
Kerho- ja päiväleiriosallistujia	174	151	147/39
Nuokkarilla kävijöitä keskimäärin	21	13	
Nettinuokkarin käyttäjät	-	-	-
Nuorisotoimen retkiä	1	1	3
Tapahtumia	10	11	19

Liikuntatoimi

Tulosityksikön esihenkilö: vapaa-aikakoordinaattori Moona Rätty

Henkilöstö:

1 liikunnanohjaaja (1 viikkotunti syyslukukaudella)

1 uimaopettaja (2 vk kesäkaudena)

Liikuntatoimen tehtävänä on liikuntatoiminnan suunnitteleminen ja kehittäminen sekä tukeminen. Tätä tehtävää on toteutettu mm. myöntämällä avustuksia, tarjoamalla toimitiloja, järjestämällä toimintaa sekä ylläpitämällä ja kehittämällä ulkoliikuntapaikkoja.

Merkittävimmät muutokset vuonna 2023

Liikuntatilat (liikuntahalli ja kuntosali) ovat olleet vuonna 2023 yksityisten ja yhdistysten käytössä aktiivisesti. Liikuntahallin käyttöasteessa on selvää nousua ja uusia käyttäjiä on tullut tasaisesti. Ulkoliikuntapaikat olivat avoimena normaalisti. Sääolosuhteiden vuoksi latukustannukset ylittyivät arvioidusta.

Yhteistyöverkoston (Kansalaisopisto, seurat ja yhdistykset) järjestämää ohjattua toimintaa toteutettiin suunnitellusti. Liikuntatoimen retkiä ei järjestetty, eikä liikuntatoimen You Tube –kanavalle ei ole tullut uutta sisältöä. Juupajoen 110- juhluvuoden nimissä aktivoitu asukkaita kävely- ja soutuhaasteiden muodossa.

Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso 2023	Mittarit	Toteutuma
Liikuntatoiminnan tukeminen	Avustukset (nuorisotoimen budjetissa) ja yhteistyö	Toiminnan määrä- ja laatuksittavat avustuksissa, tilastot yhteistyötoiminnassa	Toteutunut.
Liikuntapaikkojen ylläpito ja kehittäminen.	Liikuntahallin toiminnan ylläpitäminen kalustohankinnoin ja vuoroja jakamalla.	Tilojen käyttöaste ja käyttäjäpalautte	Toteutunut. Käyttäjäpalautteen mukaisesti muutamia pieniä hankintoja.
Omaehtoisen liikunnan edellytysten turvaaminen ja kehittäminen	Ulkoliikuntapaikkojen ylläpito ja huolto Latuverkkoa ylläpidetään entisessä laajuudessaan. Ulkoliikuntapaikkojen kehittämishankkeen suunnittelutyö	Käyttäjäpalautte	Toteutunut. Ulkoliikuntapaikkojen kehittämishankkeen suunnittelutyö ei ole edennyt. Liikuntahaasteet (2).
Liikuntatoiminnan järjestäminen	Uimakoulut, retket sekä jumpparyhmät	Kävijätilastot	Toteutuneet suunnitellussa laajuudessaan.
Liikuntatoiminnan järjestäminen	Digitaalisen ohjatun toiminnan kehittäminen ja lisääminen	Käyttäjätalastot	Ei ole toteutunut. Digitaaliselle ohjatulle toiminnalle ei ole koettu tarvetta korona-ajan jälkeen.

Tunnusluvut	2021	2022	2023
Ohjattuun ryhmäliikuntaan osallistujia	10	71	30
Digitaalisen palvelun tilaajia	113	112	112
Kuntosalin käyttäjiä	330	367	378
Liikuntasalin vapaa-ajan käyttäjiä	256	256	280
Liikuntatoimen retkiä	1	0	0
Tapahtumia	-	2	3

4.1.3 Tekniset palvelut

Vastuualueen esihenkilö: tekninen johtaja Pekka Maasilta

4.1.3.1 Tekninen toimi

Tulosalueen esihenkilö: tekninen johtaja Pekka Maasilta

TEKNISET PALVELUT	2023	Bu- muutos	TA + muutos 2023	Toteutuma 2023	Poikkeama	Tot %
Talousarvio ja määrärahat						
Toimintatulot	1 579 110	0	1 579 110	1 633 768,83	-54 658,83	103,5
Toimintamenot	-1 530 240	0	-1 530 240	-1 370 708,39	-159 531,61	89,6
Toimintakate (netto)	48 870	0	48 870	263 060,44	-214 190,44	-538,3
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset	-517 870	0	-517 870	-540 706,69	22 836,69	104,4
Tehtävän kokonaiskustannukset	-469 000	0	-469 000	-277 646,25	-191 353,75	59,2

Toiminta-ajatus:

Tekninen toimi vastaa kunnan teknisestä toimintaympäristöstä sekä asunto-olojen kehittämistä tasapuolisesti ja taloudellisesti ympäristön laatu ja arvo huomioiden. Tekninen toimi huolehtii kunnan toimesta tapahtuvasta rakennuttamisesta, rakentamisesta sekä kunnossapito ja käyttötehtävistä talonrakennuksen osalta, aluelämpö- ja vesihuoltolaitoksen kunnossapito- ja käyttötehtävistä sekä vastaa kunnan asuntojen vuokraukseen liittyvien tehtävien hoidosta. Teknisten palvelujen vastuulle kuuluu myös rakennusvalvonnan tehtävät sekä ympäristövalvonnan sekä jätehuollon yhteistoiminta- ja seurantatehtävät. Lisäksi tekninen toimi valmistelee kunnan kaavoitusta ja maankäytön suunnittelua.

Kiinteistöt

Tekninen toimi vastaa määrärahojensa puitteissa teknisen hallinnon ja hallintokuntien kiinteistöjen ylläpidosta, rakennuttamisesta ja rakentamisesta, peruskorjauksesta ja teknisestä kunnossapidosta. Eri hallintokunnille annetuista palveluista peritään sisäisen tulona tukipalveluista aiheutuvat kustannukset.

Palvelut tuotetaan osaksi kunnan omana työnä ja osaksi yksityisten yritysten toimesta.

Metsänhoito ja hakkuut suoritetaan metsätaloussuunnitelman mukaisesti.

Pelastustoimi, ympäristönsuojelu ja rakennusvalvonta

1.3.2022 voimaan tullessa hallintosäännössä viranomaislautakunnan tilalle asetettiin rakennus- ja ympäristölautakunta. Samalla jäsenmäärä nousi viidestä jäsenestä seitsemään. Rakennus- ja ympäristölautakunta toimii kunnan rakennusvalvontaviranomaisena ja ympäristönsuojeluviranomaisena sekä leirintäalueviranomaisena.

Rakennusvalvonnan tehtävänä on huolehtia Juupajoen kunnan rakennusvalvonnan viranomaistehtävistä sekä rakentamisen ohjauksesta ja neuvonnasta.

Palo- ja pelastustoimesta vastaa Pirkanmaan hyvinvointialue.

Jätehuollon käytännön järjestämisestä vastaa Pirkanmaan Jätehuolto Oy. Kuntien yhteisenä jätehuoltoviranomaisena toimii Tampereen kaupungin alueellinen jätehuoltolautakunta. Tampereen kaupunki toimii yhteistoiminta-alueen isäntäkuntana.

Kaukolämpö- ja vesilaitos

Tekninen toimi vastaa kaukolämpö- ja vesilaitoksen käyttö- ja kunnossapitotehtävistä sekä investointihankkeista. Vesihuoltolaitoksen eriytetty tilinpäätös esitetään erillisenä.

Vesilaitos on toiminut hyvin, ja kuluttajille on pystytty toimittamaan heidän tarpeitaan vastaava määrä asetetut laatuvaatimukset täyttävää vettä. Vedenottamo II:lle on varavoimalaite mikä varmistaa häiriöttömän vedentoimituksen myös mahdollisten sähkökatkojen aikana. Vesilaitoksella on käytössä Mipron kaukokäyttö- ja valvontaohjelma.

Viemärlaitostoiminnan tavoitteena on häiriötön Vesioikeuden lupaehtojen mukainen jätevesien käsittely. Jätevesipumppaamoiden toimintaa ohjataan ja valvotaan Lining kaukokäyttö- ja valvontaohjelmalla. Lylyn puhdistamo on pystytty hoitamaan lupaehtojen mukaisesti.

Liikenneväylät, puistot ja yleiset alueet

Tekninen toimi huolehtii kaavateiden kunnossa- ja puhtaanapidosta. Hoitotyöt suoritetaan yksityisten urakoitsijoiden toimesta. Puistot, leikkipaikat ja uimarannat pidetään kunnossa pääasiassa kunnan omana työnä. Kustannusvastuu on latujen kunnossapitoa lukuun ottamatta teknisellä toimella.

Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso 2023	Mittari	Toteutuma
Monipuolinen ja kuntalaisten arvostama toimintaympäristö	Asiakastyytyväisyys	Asukkaiden ja yritysten palautteet	Palautteet normaalilla tasolla
Työilmapiiri, työolosuhteet ja henkilöstön työtyytyväisyys hyvällä tasolla	Henkilöstölle järjestetään ammatillista koulutusta	Ajan tasalla olevat koulutukset	Koulutuksiin osallistuttu mahdollisuuksien mukaan
Kiinteistöt			
Asuntojen käyttöaste	60 %	Tilasto	Toteutunut
Metsien hyvä hoito	Raivaus ja taimikonhoito	Metsätaloussuunnitelma	Suunnitelman mukaisesti
Rakennuslupien käsittelyaika	6 viikkoa	Tilasto	Toteutunut

Tunnusluvut	TP 2021	TP 2022	TP 2023
Kiinteistönhoidon huoneistoala, htm ²	11 062	10 660	x
Metsät, ha	326	325	325
Rakennusvalvonta			
lupamäärä	95	51	51
katselmusten määrä	89	129	66
Energian osto, MWh	7 040	6 786	6 681
Myyty energia, MWh	5 713	5 538	5 444
Lämmitettävä rakennustilavuus, rm ³	116 970	114 400	110 316
Kunnossapidettävät kaavatiet	60	60	60
Kunnossapidettävät kevyenliikenteenväylät, km	3	3	3
Avustettavat yksityistiet, lkm	39	39	38
Avustettavat yksityistiet, km	81	81	79
Uimarannat, kpl	3	3	3
Puistojen ja muiden tilojen pinta-ala	10	10	10

4.1.4 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Talousarvion tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu 2023 ULK	TA-2023	TA-muutos 2023	TA+muutos 2023	Toteutuma 2023 01-12	Poikkeama
TULOSLASKELMA					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	980 900		980 900	917 556,27	63 343,73
Maksutuotot	87 900		87 900	118 246,21	-30 346,21
Tuet ja avustukset	140 000		140 000	215 095,82	-75 095,82
Muut toimintatuotot	646 700		646 700	704 577,10	-57 877,10
TOIMINTATUOTOT	1 855 500	0	1 855 500	1 955 475,40	-99 975,40
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-3 270 790	-17 000	-3 287 790	-3 476 374,77	188 584,77
Palvelujen ostot	-1 709 110	-2 000	-1 711 110	-1 648 675,32	-62 434,68
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-964 630		-964 630	-857 916,11	-106 713,89
Avustukset	-271 300	-25 000	-296 300	-226 359,02	-69 940,98
Muut toimintakulut	-186 500		-186 500	-213 833,74	27 333,74
TOIMINTAKULUT	-6 402 330	-44 000	-6 446 330	-6 423 158,96	-23 171,04
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-4 546 830	-44 000	-4 590 830	-4 467 683,56	-123 146,44
Verotulot	4 270 000		4 270 000	4 280 812,04	-10 812,04
Valtionosuudet	863 960		863 960	870 710,00	-6 750,00
Rahoitustuotot ja -kulut		0			
Korkotuotot	13 500		13 500	44 870,69	-31 370,69
Muut rahoitustuotot	0			54 221,03	-54 221,03
Korkokulut	-32 950		-32 950	-34 867,51	1 917,51
Muut rahoituskulut	-3 100		-3 100	-14 943,71	11 843,71
Rahoitustuotot ja -kulut	-22 550		-22 550	49 280,50	-71 830,50
VUOSIKATE	564 580	-44 000	520 580	733 118,98	-212 538,98
Suunnitelman mukaiset poistot	-543 220		-543 220	-573 603,41	30 383,41
Kertaluonteiset poistot				0,00	0,00
Arvonalentumiset				-100 000,00	100 000,00
Poistot ja arvonalentumiset	-543 220		-543 220	-673 603,41	130 383,41
TILIKAUDEN TULOS	21 360	-44 000	-22 640	59 515,57	-82 155,57
Poistoeron muutos	10 500		10 500	10 571,23	-71,23
Varausten ja rahastojen muutokset	10 500		10 500	10 571,23	-71,23
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	31 860	-44 000	-12 140	70 086,80	-82 226,80

<i>Verotulojen erittely 2023</i>	Alkuperäinen talousarvio 1000 €	Talousarvio -muutos	Talousarvio muut. jälk.	Toteutuma 1000 €	Poikkeama 1000 €
Kunnan tulovero	2 790		2 790	2 695	95
Kiinteistövero	550		550	581	-31
Osuus yhteisöveron tuotosta	930		930	1 004	-74
Yhteensä	4 270		4 270	4 280	-10

Verotettavien tulojen vertailu / vuosi	Tulovero-prosentti	Verotettava tulo milj.eur	Muutos
2010	19	25,15	-0,12 %
2011	19	25,48	1,31 %
2012	19	26,14	2,59 %
2013	20	28,38	8,57 %
2014	20	29,68	4,58 %
2015	21	27,64	-6,87 %
2016	21	27,40	-0,87 %
2017	21	26,37	-3,73 %
2018	21	26,35	-0,07 %
2019	21	26,44	0,34 %
2020	21	26,90	1,75 %
2021	21	27,70	3,03 %
2022	21	27,56	-0,52 %
2023	8,36	30,20	9,53 %

Kiinteistöveroprosentit	2023
Yleinen	1,15
Vakituinen asuinrakennus	0,45
Muu asuinrakennus	1,05
Yleishyödyllinen yhteisö	0,00

Valtionosuuksien ja verotulomenetysten korvaus 2023	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muut jälk.	Toteutuma	Poikkeama
Valtionosuudet	484 340	0	484 340	491 870	-7 530
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus, ml. tasaukset	964 290		964 290	943 710	20 580
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet	-479 950		-479 950	-451 840	-28 110
Verotulomenetysten korvaus	379 620		379 620	378 840	780
Yhteensä	863 960	0	863 960	870 710	-6 750

4.1.5 Investointien toteutuminen

INVESTOINTIEN TOTEUTUMISVERTAILU	TP 2022	TA 2023	TA- MUUTOS	TA 2023 + MUUTOS	TOTEUTUMA 2023 01-12	POIKKEAMA	TOT %
KUNNANHALLITUS							
Käyttöomaisuuden myynti	233						
TALONRAKENNUS/ KOULUTUSPALVELUT							
Koulukeskuksen pieninvestoinnit							
Menot	-50 646						
Koulukeskuksen peruskorjaus							
Menot		-120 000		-120 000	-106 821,96	-13 178,04	89,0
TALONRAKENNUS/TEKNINEN TOIMI							
Talorakennuksen pieninvestoinnit							
Menot		-60 000		-60 000	-51 595,16	-8 404,84	86,0
Neliapilan pieninvestoinnit							
Menot	-67 600						
Kunnanviraston esteettömyys							
Menot	-8 316						
Koivukoto							
Menot		-80 000	78 000	-2 000	-2 306,40	306,40	115,3
TEIDEN RAKENTAMINEN/ TEKNINEN TOIMI							
Kaavateiden perusparantaminen							
Menot	-63 292	-70 000		-70 000	-51 185,93	-18 814,07	73,1
Jalankulku- ja pyöräilyväylän rakentaminen							
Menot	-7 700						
Jalankulku- ja pyöräilyväylän toimenpidesuunnitelma							
Menot		-12 000		-12 000	-12 000,00	0,00	100,0
VESI-JA VIEMÄRILAITOS/ TEKNINEN TOIMI							
Korkeakosken vesihuollon saneeraus							
Menot	-29 900						
Sahrajärvi-Kopsamo kunnallistekniikka							
Menot		-10 000		-10 000	0,00	-10 000,00	0,0
Koskitien vesihuolto							
Menot		-15 000		-15 000	-12 098,00	-2 902,00	80,7
Investointimenot	-227 454	-367 000	78 000	-289 000	-236 007	-52 992,55	81,7
Investointitulot	233						
Rahoitusosuudet							
Omaisuuksien myynti							
Investoinnit netto	-227 221	-367 000	78 000	-289 000	-236 007,45	-52 992,55	81,7

4.1.6 Rahoitusosan toteutuminen

RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN 2023	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut.jälkeen	Toteuma	Poikkeama (ta-tot)
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta	564 580	-44 000	520 580	733 118,98	-212 538,98
Vuosikate+/-	564 580	-44 000	520 580	733 118,98	-212 538,98
Tulorahoituksen korjauserät +/-					0,00
Investointien rahavirta	-392 000	78 000	-314 000	-236 008,08	-77 991,92
Investointimenot -	-392 000	78 000	-314 000	-236 008,08	-77 991,92
Pysyvien vastaav. luovutustulot +	0		0		0,00
Toiminta ja investoinnit, netto	172 580	34 000	206 580	497 110,90	-290 530,90
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainojen vähennys muilta +			0	2 000,00	-2 000,00
Antolainojen vähennys liikel. +					
Antolainojen lisäys muille			0	0,00	0,00
Antolainojen lisäys liikel. -					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0		0		0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-125 940	0	-125 940	-125 936,93	-3,07
Lyhytaikaisten lainojen muutos				-500 000,00	-500 000,00
Oman pääoman muutokset				0,00	0,00
Vaikutus maksuvalmiuteen	46 640	34 000	80 640	-126 826,03	207 466,03

4.1.7 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

	Sitovuus	Määräraha		TA muut:n jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Tuloarviot		Toteutuma	Poikkeama	
		Ta 2023	TA:n muutokset				Ta 2023	TA:n muutokset			
ULK											
KÄYTTÖTALOUSOSA											
Hallintopalvelut											
Konsernihallinto	N	-1 074 160		-1 074 160	-1 025 086,19	-49 073,81	23 300	0	23 300	33 132,62	-9 832,62
Hyvinvointipalvelut											
Hyvinvointitoimi	N	-176 900		-176 900	-182 181,80	5 281,80	0			3 018,15	-3 018,15
Sosiaali- ja terveystoimi	N	-82 720		-82 720	-91 369,84	8 649,84	0	0	0,00	0,00	0,00
Koulutuspalvelut	N	-2 585 790		-2 585 790	-2 702 195,19	116 405,19	322 000	322 000	347 578,03	-25 578,03	
Varhaiskasvatuspalvelut	N	-675 920	-44 000	-719 920	-753 812,48	33 892,48	98 400	98 400	102 436,61	-4 036,61	
Muut sivistyspalvelut	N	-351 540		-351 540	-382 430,37	30 890,37	50 100	50 100	78 869,09	-28 769,09	
Tekniset palvelut											
Tekninen toimi	N	-1 455 300		-1 455 300	-1 286 083,09	-169 216,91	1 361 700		1 361 700	1 390 440,90	-28 740,90
TULOSLASKELMAOSA											
Verotulot							4 270 000		4 270 000	4 280 812,04	-10 812,04
Valtionosuudet							863 960		863 960	870 710,00	-6 750,00
Korkotulot							13 500		13 500	44 870,69	-31 370,69
Muut rahoitustulot									0	54 221,03	-54 221,03
Korkomenot		-32 950		-32 950	-34 867,51	1 917,51					
Muut rahoitusmenot		-3 100		-3 100	-14 943,71	11 843,71					
INVESTOINTIOSA											
Hyvinvointitoimi investoinnit											
Talonrakennuksen pieninvestoinnit		-120 000		-120 000	-106 821,96	-13 178,04					
Tekninen toimi investoinnit											
Koivukoto peruskorjaus		-80 000	78 000	-2 000	-2 306,40	306,40					
Talonrakennuksen pieninvestoinnit		-60 000		-60 000	-51 595,16	-8 404,84					
Kaavateiden perusparantaminen		-70 000		-70 000	-51 185,93	-18 814,07					
Jalankulku- ja pyörätien toimenpidesuun.		-12 000		-12 000	-12 000,00	0,00					
Sahrajärvi-Kopsamo kunnallistekniikka		-10 000		-10 000	-12 098,63	2 098,63					
Koskitien vesihuolto		-15 000		-15 000	0,00	-15 000,00					
RAHOITUSOSA											
Antolainauksen muutokset										2 000,00	
Lainakannan muutokset		-125 940		-125 940	-625 936,93	499 996,93					
YHTEENSÄ		-6 931 320	34 000	-6 897 320	-7 334 915,19	437 595,19	7 002 960	0	7 002 960	7 208 089,16	-203 129,16

5 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

5.1 TILINPÄÄTÖSLASKELMIA KOSKEVAT SÄÄNNÖKSET JA OHJEET

Tilinpäätöslaskelmia ovat tuloslaskelma, rahoituslaskelma, tase, konsernituloslaskelma ja -tase sekä konsernin rahoituslaskelma. Tilinpäätöslaskelmien laatimisessa sovelletaan kirjanpitolakia ja noudatetaan asetusta kunnan tilinpäätöksessä esitettävistä tiedoista kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeiden mukaisesti.

5.2 TULOSLASKELMA

TULOSLASKELMA (ulkoinen)

Kunta ja vesihuoltolaitos

	2023	2022	
Toimintatuotot			
Myyntituotot	917 556,27	957 293,76	
Maksutuotot	118 246,21	112 727,12	
Tuet ja avustukset	215 095,82	151 870,31	
Muut toimintatuotot	704 577,10	307 719,35	1 529 610,54
Toimintakulut			
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	-2 822 278,56	-2 599 891,70	
Henkilösivukulut			
Eläkekulut	-582 915,63	-678 784,58	
Muut henkilösivukulut	-71 180,58	-61 104,46	
Palvelujen ostot	-1 648 675,32	-8 652 946,62	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-857 916,11	-711 397,63	
Avustukset	-226 359,02	-213 339,06	
Muut toimintakulut	-213 833,74	-205 260,55	-13 122 724,60
Toimintakate	-4 467 683,56		-11 593 114,06
Verotulot	4 280 812,04		8 080 565,67
Valtionosuudet	870 710,00		4 759 124,00
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	44 870,69	3 708,85	
Muut rahoitustuotot	54 221,03	74 198,34	
Korkokulut	-34 867,51	-26 443,30	
Muut rahoituskulut	-14 943,71	-13 271,80	38 192,09
Vuosikate	733 118,98		1 284 767,70
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-573 603,41		-627 904,52
Arvonalentumiset	-100 000,00		0,00
Tilikauden tulos	59 515,57		656 863,18
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	10 571,23		10 571,23
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	70 086,80		667 434,41

5.3 RAHOITUSLASKELMA

RAHOITUSLASKELMA (ulkoinen)

Kunta ja vesihuoltolaitos

	2023	2022	
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	733 118,98	1 291 902,20	
Tulorahoituksen korjauserät		-28 766,29	1 263 135,91
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-236 008,08	-227 560,62	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		29 000,00	-198 560,62
Toiminnan ja investointien rahavirta	497 110,90		1 064 575,29
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäys	0,00	0,00	
Antolainasaamisten vähennys	2 000,00	2 000,00	2 000,00
Lainakannan muuutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00	0,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-125 936,93	-626 886,05	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-500 000,00	-625 936,93	-200 000,00
Oman pääoman muutokset		0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	13 754,50	84 319,22	
Vaihto-omaisuuden muutos			
Saamisten muutos	233 541,54	135 798,36	
Korottomien velkojen muutos	-522 629,20	-275 333,16	-76 900,70
Rahoituksen rahavirta		-899 270,09	-681 669,17
Rahavarojen muutos		-402 159,19	382 906,12
Rahavarojen muutos			
Rahavarat 31.12.	2 448 004,76	2 850 163,95	
Rahavarat 1.1.	2 850 163,95	2 467 257,83	
		-402 159,19	382 906,12

5.4 TASE

TASE (ulkoinen)

Kunta ja vesihuoltolaitos

	2023	2022
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	10 191 479,39	11 483 423,61
Aineettomat hyödykkeet	496 789,63	555 990,59
Aineettomat oikeudet	496 789,63	555 990,59
Muut pitkävaikutteiset menot		
Ennakkomaksut		
Aineelliset hyödykkeet	7 197 363,21	7 475 757,58
Maa- ja vesialueet	1 123 493,20	1 123 493,20
Rakennukset	3 916 096,96	4 068 789,67
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 140 861,18	2 246 874,53
Koneet ja kalusto	14 605,47	36 600,18
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 306,40	0,00
Sijoitukset	2 497 326,55	3 451 675,44
Osakkeet ja osuudet	2 453 379,55	3 405 728,44
Muut lainasaamiset	17 000,00	19 000,00
Muut saamiset	26 947,00	26 947,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT	2 763 360,20	3 238 243,74
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	25 000,00	
Lainasaamiset	25 000,00	
Lyhytaikaiset saamiset	290 355,44	388 079,79
Myyntisaamiset	222 047,23	272 073,41
Muut saamiset	35 564,74	47 990,54
Siirtosaamiset	32 743,47	68 015,84
Rahoitusarvopaperit	6 327,20	7 713,20
Osakkeet ja osuudet	6 327,20	7 713,20
Rahat ja pankkisaamiset	2 441 677,56	2 842 450,75
VASTAAVAA	12 954 839,59	14 721 667,35

VASTATTAVAA

OMA PÄÄOMA	9 463 046,50	10 245 308,59
Peruspääoma	5 032 047,10	5 884 395,99
Arvonkorotusrahasto	644 433,94	644 433,94
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	3 716 478,66	3 049 044,25
Tilikauden yli-/alijäämä	70 086,80	667 434,41
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	208 780,92	219 352,15
Poistoero	208 780,92	219 352,15
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	120 188,66	106 434,16
Lahjoitusrahastojen pääomat	98 586,22	85 905,01
Muut toimeksiantojen pääomat	21 602,44	20 529,15
VIERAS PÄÄOMA	3 162 823,51	4 150 572,45
Pitkäaikainen	1 967 551,04	2 100 161,04
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 390 857,00	1 509 467,00
Lainat julkisyhteisöiltä	216 502,17	230 502,17
Muut velat	360 191,87	360 191,87
Lyhytaikainen	1 195 272,47	2 050 411,41
Joukkovelkakirjalainat	100 000,00	600 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	118 610,00	109 748,00
Lainat julkisyhteisöiltä	14 000,00	16 188,93
Ostovelat	301 573,39	327 005,57
Muut velat	60 964,33	56 646,59
Siirtovelat	600 124,75	940 822,32
VASTATTAVAA	12 954 839,59	14 721 667,35

5.5 KONSERNILASKELMAT

KONSERNITULOSLASKELMA

	2023		2022	
Toimintatuotot		2 713 966,15		8 561 711,88
Toimintakulut		-7 171 122,87		-19 716 894,10
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta		-17 274,84		1 576,73
Toimintakate		-4 474 431,56		-11 153 605,49
Verotulot		4 280 812,04		8 080 565,67
Valtionosuudet		870 710,00		4 759 124,00
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	58 251,38		15 930,60	
Muut rahoitustuotot	57 211,39		81 170,00	
Korkokulut	-87 624,94		-52 940,15	
Muut rahoituskulut	-16 856,72	10 981,11	-43 187,29	973,16
Vuosikate		688 071,59		1 687 057,34
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-672 451,79		-1 178 320,71	
Omistuksen eliminointierot	0,00		0,00	
Arvonalentumiset	0,00	-672 451,79	0,00	-1 178 320,71
Satunnaiset erät		0,00		0,00
Tilikauden tulos		15 619,80		508 736,63
Tilinpäätössiirrot		10 607,63		10 639,75
Tilikauden verot		-332,44		-19 026,39
Laskennalliset verot				-1 274,21
Vähemmistöosuudet		88 645,05		54 045,59
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		114 540,04		553 121,37

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

	2023		2022	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	688 071,59		1 694 191,85	
Satunnaiset erät	0,00		0,00	
Tilikauden verot	-332,44		-19 026,39	
Tulorahoituksen korjaukset	<u>16 881,51</u>	704 620,66	<u>-72 856,48</u>	1 602 308,98
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-296 584,71		-767 508,85	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00		0,00	
Pysyvien vast. hyödykkeiden luovutustulot	<u>823,33</u>	-295 761,38	<u>93 576,46</u>	-673 932,39
Toiminnan ja investointien rahavirta		408 859,28		928 376,59
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys	17 000,00		19 000,00	
Antolainasaamisten vähennys	<u>2 000,00</u>	19 000,00	<u>2 634,67</u>	21 634,67
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 637,30		288 440,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-220 154,22		-902 927,98	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	<u>-519 637,30</u>	-737 154,22	<u>-211 876,83</u>	-826 364,81
Oman pääoman muutokset		5 788,08		-4 390,90
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja po. muutokset	14 117,53		83 304,43	
Vaihto-omaisuuden muutos	335,42		-7 724,86	
Saamisten muutos	309 436,49		14 712,83	
Korottomien velkojen muutos	<u>-559 660,34</u>	-235 770,90	<u>-103 748,43</u>	-13 456,03
Rahoituksen rahavirta		-948 137,04		-822 577,07
Rahavarojen muutos		-539 277,76		105 799,52
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.		2 692 113,90		3 830 565,10
Rahavarat 1.1.		<u>3 231 391,66</u>		<u>3 724 765,58</u>
Rahavarojen muutos		-539 277,76		105 799,52

KONSERNITASE

	2023	2022
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	10 893 383,72	15 166 958,37
Aineettomat hyödykkeet	511 028,95	709 956,32
Aineettomat oikeudet	14 239,32	75 792,56
Muut pitkävaikutteiset menot	496 789,63	633 157,70
Ennakkomaksut	0,00	1 006,06
Aineelliset hyödykkeet	8 699 584,99	12 522 450,51
Maa- ja vesialueet	1 285 318,56	1 377 127,07
Rakennukset	5 192 991,63	7 833 985,34
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 163 976,03	2 408 150,36
Koneet ja kalusto	37 941,83	331 405,89
Muut aineelliset hyödykkeet	0,00	2 635,46
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	19 356,94	569 146,39
Sijoitukset	1 682 769,78	1 934 551,54
Osakkuusyhteisöosuudet	1 341 429,74	1 528 389,16
Muut osakkeet	313 975,69	370 684,08
Muut lainasaamiset	0,00	3 113,26
Muut saamiset	27 364,35	32 365,04
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	64 987,05	41 078,43
VAIHTUVAT VASTAAVAT	3 063 719,60	5 077 267,08
Vaihto-omaisuus	15 106,07	75 675,49
Saamiset	356 499,63	1 171 026,49
Pitkäaikaiset saamiset	25 845,21	13 931,97
Lyhytaikaiset saamiset	330 654,42	1 157 094,52
Rahoitusarvopaperit	99 142,84	79 171,33
Rahat ja pankkisaamiset	2 592 971,06	3 751 393,77
VASTAAVAA	<u>14 022 090,37</u>	<u>20 285 303,88</u>
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	9 252 454,40	10 455 821,40
Peruspääoma	5 031 263,47	5 877 655,89
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat	0,00	1 246,79
Arvonkorotusrahasto	644 433,94	646 294,58
Muut omat rahastot	4 031,84	4 179,16
Edellisten tilikausien yli- / alijäämä	3 458 185,11	3 373 323,58
Tilikauden yli-/alijäämä	114 540,04	553 121,40
VÄHEMMISTÖOSUUDET	465,16	79 560,02
PAKOLLISET VARAUKSET	0,00	149 672,05
Eläkevaraukset		
Muut pakolliset varaukset	0,00	149 672,05
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	186 656,61	160 924,02
VIERAS PÄÄOMA	4 582 514,20	9 439 326,39
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	2 801 236,06	5 553 156,05
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	361 003,06	365 366,78
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	307 189,98	1 025 381,09
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	1 113 085,10	2 495 422,47
VASTATTAVAA	<u>14 022 090,37</u>	<u>20 285 303,88</u>

6 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA JA ESITTÄMISTAPAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Liite 1 Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysajankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointeihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti.

Poistosuunnitelmaa on muutettu 1.1.2013 alkaen, Kvalt 17.12.2012, § 30. Uutta poistosuunnitelmaa sovelletaan hyödykkeille, jotka ovat valmistuneet 1.1.2013 tai sen jälkeen. Samassa yhteydessä kunnanvaltuusto päätti, että jo valmistuneiden vuosien 2008–2012 hyödykkeiden poistoaikaa lyhennetään suunnitelmapoistojen perusteiden mukaiseen alarajaan teknis-taloudellisilla perusteilla.

Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Liite 4 Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Edellisen tilikauden tiedot eivät ole vertailukelpoisia. Juupajoen kunnan peruspääoman alkusaldoa 1.1.2023 on oikaistu Pirkanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän siirryttyä Pirkanmaan hyvinvointialueelle. Oikaisun vaikutus on peruspääomassa -852.348,89 euroa.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty Juupajoen kunnan kaikki tytäryhteisöt sekä kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä velat ja saamiset on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaisia pysyviin vastaaviin sisältyviä sisäisiä katteita ei ole. Olennaisuuden periaatteella konserniyhteisöjen kunnalle maksamat kiinteistöverot on jätetty eliminoimatta.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa poistoero on merkitty omaan pääomaan.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kuntajaoston yleisohjeen mukaan kuntakonsernin sisällä käytetyt erilaiset poistosuunnitelmat saa jättää yhdenmukaistamatta, jos tytäryhtiö kirjaa omassa kirjanpidossaan hyödykkeen hankintamenon vaikutusaikanaan kuluksi ennalta vahvistetun suunnitelman mukaan ja poistosuunnitelma vastaa hyödykkeen taloudellista pitoaikaa ja vastaisia tulonodotuksia.

Suunnitelmapoistoja ei täten ole oikaistu.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen. Kiinteistö Oy Juupajoen Koskiportin poistot on muutettu kunnan poistosuunnitelman mukaisiksi.

Konsernirakenteen muutokset

Sote-uudistus vaikutti Juupajoen kunnan konsernirakenteeseen. Aikaisemmin kuntakonserniin on yhdistelty Pirkanmaan sairaanhoitopiiri. 1.1.2023 alkaen Pirkanmaan hyvinvointialuetta ei yhdistellä kuntakonserniin. Muutos on huomioitu kunnan peruspääoman alkusaldomuutoksena 1.1.2023. Kuntakonsernin vuoden 2023 tuloslaskelmassa ja rahoituslaskelmassa esitetään vain vuoden 2023 liiketapahtumista johtuvat kirjaukset, mutta sote-muutoksen aiheuttamalla konsernirakenteen muutoksella on vaikutus laskelmien vertailukelpoisuuteen.

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Liite 6 Toimintatuotot tehtäväalueittain

Toimintatuotot tehtäväalueittain *)	Konserni 2023	2022	Kunta 2023	2022
Yleishallinto	64 636	90 969	33 133	46 027
Sosiaali- ja terveystuotot	0	6 310 354	0	44 536
Opetus- ja kulttuurituotot	947 125	872 522	531 902	462 954
Yhdyskuntatuotot	19 501	17 768	19 501	17 768
Muut palvelut	1 152 247	751 716	725 746	309 258
Liiketoiminta	530 458	518 382	645 194	649 067
<i>Kunnan toimintatuotot yhteensä *)</i>	2 713 966	8 561 711	1 955 476	1 529 611
*) toimintatuottojen erittely esitetään ulkoisista eristä				

Liite 7 Verotulojen erittely

Lt 7

Verotulojen erittely	2023	2022
Kunnan tulovero	2 695 271	6 024 471
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 004 180	1 497 275
Kiinteistövero	581 361	558 819
Verotulot yhteensä	4 280 812	8 080 565

Liite 8 Valtionosuuksien erittely

Lt 8

Valtionosuuksien ja verotulomenetyksen korvausten erittely	2023	2022
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	943 710	4 014 428
Em. sisältyvä verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	-6 156	568 884
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-451 840	-479 935
Verotulomenetyksen korvaus	378 840	1 224 631
Valtionosuudet yhteensä	870 710	4 759 124

Liite 9 Palvelujen ostojen erittely (kunta)

Palvelujen ostojen erittely (kunta (Ulkoiset palvelut))	2023	2022
Asiakaspalvelujen ostot	198 058	7 104 028
Muiden palvelujen ostot	1 450 617	1 548 918
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	1 648 675	8 652 947

Liite 11 Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista

Poistosuunnitelma		
Omaisuuslaji		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
	Tasapoisto	
Aineettomat hyödykkeet		
Kehittämismenot	2 - 5	vuotta
Aineettomat oikeudet	5 - 20	vuotta
Liikearvo	2 - 5	vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot		
Atk-ohjelmistot	2 - 5	vuotta
Muut	2 - 5	vuotta
Erityisestä syystä em. poistoajat voivat olla enintään	20	vuotta
Aineelliset hyödykkeet		
Asuinrakennukset	30 - 50	vuotta
Hallinto- ja laitosrakennukset	20 - 50	vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20 - 30	vuotta
Talousrakennukset	10 - 20	vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	20 - 30	vuotta
Kadut, tiet, torit ja puistot	15 - 20	vuotta
Sillat, laiturit ja uimalat	10 - 30	vuotta
Muut maa- ja vesirakenteet	15 - 30	vuotta
Aluelämpöverkosto	20 - 30	vuotta
Vedenjakeluverkosto	30 - 40	vuotta
Viemäriverkosto	30 - 40	vuotta
Muut putki- ja kaapeliverkot	15 - 20	vuotta
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	15 - 20	vuotta
Puhelin- ja tietoverkko, keskusasema ja alakeskukset	10 - 12	vuotta
Vesi yms.lait.laitoskoneet ja laitteet	10 - 20	vuotta
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15 - 20	vuotta
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10 - 15	vuotta
Kuljetusvälineet	4 - 7	vuotta
Muut liikkuvat työkoneet	5 - 10	vuotta
Muut raskaat koneet	10 - 15	vuotta
Muut kevyet koneet	5 - 10	vuotta
Sairaala-, terv.h.-yms laitteet	5 - 15	vuotta
Atk-laitteet	3 - 5	vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	3 - 5	vuotta
Luonnonvarat	Substanssipoisto	
Poistoaikoina käytetään lyhintä mahdollista poistoaikaa, ellei kunnanhallitus yksittäisen hyödykkeen kohdalla erikseen toisin päättä.		
Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000€, kirjataan vuosikuluksi.		

Liite 13 Pysyvien vastaavien hyödykkeiden olennaiset myyntivoitot ja –tappiot

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden olennaiset myyntivoitot ja -tappiot	Konserni 2023	2022	Kunta 2023	2022
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	0	28 766	0	28 766
Rakennusten myyntivoitot			0	0
Muut myyntivoitot	393	75 003	0	0
Myyntivoitot yhteensä	393	103 769	0	28 766
Muut toimintakulut				
Myyntitappio	0	45 479	0	0
Myyntitappiot yhteensä	0	45 479	0	0

Liite 15 Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

Lt 15

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely	2023	2022
Osinkotuotot muista yhteisöistä	39 712	38 554
Peruspääoman korot muista yhteisöistä	2 212	1 896
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	0	21 342
Yhteensä	41 924	61 792

Liite 16 Erittely poistoeron muutoksista

Lt 16

Erittely poistoeron muutoksista	2023	2022
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	-10 571	-10 571
Suunnitelman mukaisten poistojen ja verotuksessa tehtyjen poistojen erotus	0	0
Poistoeron muutos yhteensä	-10 571	-10 571

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Liite 18 Arvonkorotukset

Arvonkorotukset	Konserni 2023	2022	Kunta 2023	2022
Maa- ja vesialueet				
Arvo 1.1.	644 434	647 025	644 434	645 193
Arvonkorotukset	0	28	0	0
Arvonkorotusten purku	0	-759	0	-759
Arvo 31.12.	644 434	646 294	644 434	644 434
Arvonkorotukset yhteensä 31.12.	644 434	646 294	644 434	644 434
Arvonkorotuksen kohteena olevien metsätilojen arvo on määritetty varovaisuuden periaatetta noudattaen. Arvonkorotus on tehty kaikkiin metsätiloihin, joiden osalta kirjanpitolain mukaiset arvonkorotuksen edellytykset täyttyvät.				

Liite 19 Tiedot pysyvistä vastaavista tase-eräkohtaisesti

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet								
	Aineettomat hyödykkeet		Aineelliset hyödykkeet					
Pysyvien vastaavien muutokset, vuosi 2023	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankkeet	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	555 990,59	555 990,59	479 059,26	4 068 789,67	2 246 874,53	36 600,18	0,00	6 831 323,64
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00	128 790,76	104 910,92	0,00	2 306,40	236 008,08
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	555 990,59	555 990,59	479 059,26	4 197 580,43	2 351 785,45	36 600,18	2 306,40	7 067 331,72
Suunnitelman mukaiset poistot tilikaudella	59 200,96	59 200,96	0,00	281 483,47	210 924,27	21 994,71	0,00	514 402,45
Arvonlennukset ja niiden palautukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Aktivoidut korkomenot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Poistamaton hankintam. 31.12.	496 789,63	496 789,63	479 059,26	3 916 096,96	2 140 861,18	14 605,47	2 306,40	6 552 929,27
Arvonkorotukset	0,00	0,00	644 433,94	0,00	0,00	0,00	0,00	644 433,94
Kirjanpitoarvo 31.12.	496 789,63	496 789,63	1 123 493,20	3 916 096,96	2 140 861,18	14 605,47	2 306,40	7 197 363,21
Olennaiset lisäpoistot								
Erittely olennaisista lisäpoistoista								
	Osakkeet ja osuudet				Jvk-, muut laina- ja muut saamiset			
Pysyvien vastaavien sijoitukset, vuosi 2023	Osakkeet tytäryhtiöt	Kuntayhtymä-osuudet	Osakkeet muut osakkuusyht.	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Saamiset tytäryhteisöiltä	Saamiset muilta	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	445 103,66	236 331,43	2 127 218,08	153 326,38	2 961 979,55	19 000,00	26 947,00	45 947,00
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2 000,00	0,00	2 000,00
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	445 103,66	236 331,43	2 127 218,08	153 326,38	2 961 979,55	17 000,00	26 947,00	43 947,00
Arvonlennukset	0,00	0,00	508 600,00	0,00	508 600,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	445 103,66	236 331,43	1 618 618,08	153 326,38	2 453 379,55	17 000,00	26 947,00	43 947,00

Liite 20-22 Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt

Nimi	Kotipaikka	Kunnan omistus- osuus	Konsernin omistus- osuus	Kuntakonsernin osuus (€)		
				omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta / tappiosta
Tytäryhteisöt						
Koskitalot Oy	Juupajoki	100 %	100 %	544 172	1 348 426	-139 243
Kiinteistö Oy Kirjakoski	Juupajoki	100 %	100 %	91 046	21 585	1 330
Kiinteistö Oy Kopsamon Linna	Juupajoki	50,43 %	50,43 %	86 337	533	3 473
Asuntohankintayht. Juupas Oy	Juupajoki	100 %	100 %	43 175	0	-1 233
Yhteensä				764 730	1 370 545	-135 673
Kuntayhtymät						
Pirkanmaan liitto	Tampere	0,52 %	0,52 %	7 990	14 399	-361
Sastamalan koulutusky	Sastamala	0,88 %	0,86 %	499 495	76 661	7 985
Yhteensä				507 485	91 061	7 624
Osakkuusyhtiöt						
Juupajoen Lämpö Oy	Juupajoki	50 %	50 %	235 487	505 632	18 871
Kiinteistö Oy Juupajoen Koskiportti	Juupajoki	47,40 %	47,40 %	1 852 170	12 241	-21 969
Yhteensä				2 087 657	517 873	-3 097

Liite 23 Pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä sekä osakkuus- ja muilta omistusyhteisyyksiltä

Saamisten erittely	2023		2022	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	25 439,44	0,00	22 670,91
Lainasaamiset	17 000,00	0,00	19 000,00	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	17 000,00	25 439,44	19 000,00	22 670,91
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	0,00	0,00	21 342,11
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	21 342,11
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset	0,00	16 361,66	0,00	14 788,96
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	16 361,66	0,00	14 788,96
Saamiset yhteensä	17 000,00	41 801,10	19 000,00	58 801,98

Liite 24 Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Pitkäaikaiset siirtosaamiset				
Muut siirtosaamiset	0	0	0	0
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Siirtyvät korot	0	21 342	0	21 342
Kelan korvaus työterveyshuollosta	22 090	31 112	19 761	17 609
Tuet ja avustukset	2 366	26 632	0	0
Ulkopuolisen rahoituksen jaksotus	0	18 591	0	0
Muut siirtosaamiset	16 174	38 036	12 108	28 810
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	40 630	135 713	31 869	67 762

Liite 25 Oman pääoman erittely

Oman pääoman erittely	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Peruspääoma 1.1.	5 031 263	5 877 656	5 032 047	5 884 396
Lisäykset		1 247		
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12.	5 031 263	5 878 903	5 032 047	5 884 396
Arvonkorotusrahasto 1.1.	644 434	647 025	644 434	645 193
Lisäykset		28		
Vähennykset		759		759
Arvonkorotusrahasto 31.12	644 434	646 294	644 434	644 434
Muut omat rahastot	4 032	4 179		
Edellisten tilikausien yli-/ alijäämä 1.1.	3 926 444	2 337 203	3 049 044	2 333 300
Lisäykset		1 036 121	667 434	715 744
Vähennykset	468 259			
Korjaukset tilikaudella				
Edellisten tilikausien yli-/ alijäämä 31.12.	3 458 185	3 373 324	3 716 478	3 049 044
Tilikauden yli-/ alijäämä	114 540	553 121	70 087	667 434
Oma pääoma yhteensä	9 252 454	10 455 821	9 463 046	10 245 309
Peruspääoman alkusaldoa 1.1.2023 on oikaistu Pirkanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän siirrettyä hyvinvointialueelle. Oikaisun vaikutus on peruspääomassa -852.348,89 euroa.				

Liite 26 Erittely poistoerosta

Erittely poistoerosta	2023	2022
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	208 780,92	219 352,15
Verotuspoistoihin liittyvä poistoero	0,00	0,00
Poistoero yhteensä	208 780,92	219 352,15

Liite 27 Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin 5 v. kuluttua

Lt 27

Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin 5 v. kuluttua	2023	2022
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 076 919	1 222 965

Liite 28 Joukkovelkakirjalainat

Lt 28

Joukkovelkakirjalainat	2023	2022
Alle vuoden kuluessa erääntyvät kuntatodistuslainat		
Kuntatodistus laina 330413		
korko 4,0800 %		
erääntyy 18.3.2024	100 000,00	
Kuntatodistus laina 276616		600 000,00
korko 1,3900 %		
erääntyy 11.1.2023		
Joukkovelkakirjalainat yhteensä	100 000,00	600 000,00

Liite 30 Vieras pääoma yhteensä

Vieras pääoma	2023		2022	
	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Ostovelat	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Muut velat	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Siirtovelat	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Yhteensä	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Saadut ennakot	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Ostovelat	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Muut velat	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Siirtovelat	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Yhteensä	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Velat osakkuusyhteisöille				
Saadut ennakot	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Ostovelat	0,00 €	42 755,20 €	0,00 €	39 863,52 €
Muut velat	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Siirtovelat	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Yhteensä	0,00 €	42 755,20 €	0,00 €	39 863,52 €
Vieras pääoma yhteensä	0,00 €	42 755,20 €	0,00 €	39 863,52 €

Liite 31 Sekkilimiitti

Sekkitilimiitti	2023	2022
Luotollisen sekkitilin sekkilimiitti 31.12.	615 000	615 000
-siitä käyttämättä oleva määrä	615 000	615 000

Liite 32 Muiden velkojen erittely

Muiden velkojen erittely	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Pitkäaikaiset muut velat				
Liittymismaksut	360 192	360 192	360 192	360 192
Muut velat	811	4 470	0	0
Pitkäaikaiset muut velat yhteensä	361 003	364 662	360 192	360 192
Lyhytaikaiset muut velat				
Liittymismaksut	0	0	0	0
Muut velat	90 968	166 737	60 964	56 647
Lyhytaikaiset muut velat yhteensä	90 968	166 737	60 964	56 647

Liite 33 Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot				
Hankeavustukset	124 260	292 106	103 335	196 294
Menojäämät				
Lomapalkkavelka hlösivukuluineen	424 620	832 299	401 541	368 854
Muut palkkojen ja hlösivukulujen jaksotukset	94 370	148 194	87 723	75 645
Korkojaksotukset	7 262	17 385	7 214	10 970
Soten lisälasku, Mänttä-Vilppula	0	287 935	0	287 935
Soteaterialaskut 2019-2021, Mänttä -Vilppula	0	0	0	0
Muut menojäämät	31 079	52 726	312	1 124
Lyhytaikaiset siirtovelat	681 590	1 630 645	600 124	940 822
Siirtovelat yhteensä	681 590	1 630 645	600 124	940 822

VAKUUKSIA, VASTUUSITOUMUKSIA JA TASEEN ULKOPUOLISIA JÄRJESTELYJÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

Liite 38 Vuokra- ja leasingvastuiden yhteismäärä

Lt 38

Vuokra- ja leasingvastuiden yhteismäärä	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Vuokravastuut yhteensä	58 875	759 581	42 923	25 959
- siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	27 130	142 326	8 585	11 462
- siitä PPP-hankkeet	0	0	0	0
- siitä sopimukseen sisältyvät lunastusvelvoitteet	0	0	0	0
Leasingsopimukseen ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuita.				

Liite 39 Vastuusitoumukset

Lt 39

Vastuusitoumukset Järjestelyjen tarkoitus	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma			2 300 000	2 300 000
Jäljellä oleva pääoma			1 530 014	1 690 018
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	0	220 000	0	220 000
Jäljellä oleva pääoma	0	0	0	0

Liite 40 Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista

LT 40

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista	2023	2022
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	14 667 026	13 521 124
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.	0	0
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	11 675	7 819

Liite 41 Muut kuntaa koskevat taseen ulkopuoliset järjestelyt

Lt 41

Muut kuntaa koskevat taseen ulkopuoliset järjestelyt	2023	2022
Pihlajalinna Terveys Oy, palveluntuottaja	454 390	454 390
Pirkanmaan sairaanhoitopiirin tilinpäätösten mukaisten investointikustannusten korvaaminen palveluntuottajalle vuosilta 2016-2019. Korvausvelvollisuus on riidanalainen. Palveluntuottajan vaatimukset eivät perustu lakiin tai voimassa oleviin sopimuksiin.		
Arvonlisäveron palautusvastuu	270 697	293 226
Palautuksena ja vähennyksenä käsitellyt arvonlisäverot uudisrakennusten ja perusparannusten hankintamenoista, joihin liittyy mahdollinen palautusvelvollisuus kiinteistöt myyessä tai niiden käyttötarkoituksen muuttuessa vähennykseen tai palautukseen oikeuttamattomaan tarkoitukseen (AVL 120 §).		

HENKILÖSTÖÄ, TILINTARKASTAJAN PALKKIOITA JA INTRESSITAHOTAPAHTUMIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Liite 42 Henkilöstön lukumäärä 31.12.

Henkilöstön lukumäärä 31.12.2023	2023	2022
Hallinto	8	6
Hyvinvointipalvelut	58	60
Tekninen toimi	5	4
Yhteensä	71	70

Liite 44 Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja puolueelle tai puolueyhdistykselle tilitetyt luottamushenkilömaksut

Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja puolueelle tai puolueyhdistykselle tilitetyt luottamushenkilömaksut		
Puolue	2023	2022
Itä-Pirkanmaan Vihreät ry	544,00	381,00
Juupajoen Demarit ry	1 094,63	923,25
Juupajoen Keskustan kunnallisjärjestö	716,59	666,50
Juupajoen Kokoomus ry	356,12	754,51
Juupajoen Perussuomalaiset ry	458,75	279,00
Juupajoen Vasemmistoliitto ry	184,00	106,00
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	3 354,09	3 110,26

Liite 45 Tilintarkastajan palkkiot

Lt 45

Tilintarkastajan palkkiot	2023	2022
Tilintarkastuspalkkiot BDO Auditor Oy	5 231	8 309
Tilintarkastuspalkkiot KPMG OY AB	2 738	0
Tilintarkastajan lausunnot	0	0
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	0	0
Muut palkkiot	0	0
Palkkiot yhteensä	7 969	8 309

Liite 46 Tiedot kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien välisistä liiketoimista

Tiedot kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien välisistä liiketoimista
Kunnanjohtajan kanssa on 18.12.2023 solmittu kuntalain mukainen johtajasopimus, jossa on sovittu 6 kuukauden palkkaa vastaavasta erokorvauksesta.

7 ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET

7.1 VESIHUOLTOLAITOKSEN TOIMINTAKERTOMUS

Taseyksikön esihenkilö: Tekninen johtaja Pekka Maasilta

Juupajoen kunnan vesihuoltolaitos on kirjanpidollisesti eriytetty tulosyksikkö kunnan teknisten palvelujen vastuualueella. Vesihuoltolaitos tuottaa toiminta-alueellaan vesihuoltopalvelut tulorahoitteisesti.

Vesihuoltolain mukaan kunnan tai yrityksen tulee kirjanpidossaan eriyttää vesihuolto muista toiminnoista ja vesihuollolle on tilikausittain laadittava kirjanpitolain mukainen tase ja tuloslaskelma, rahoituslaskelma sekä esitettävä niiden liitteenä olevat tiedot. Vesihuoltolaitoksen toimintakertomuksessa esitetään vesihuoltolaitokselle asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen. Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista vesihuoltolaitoksen talouteen liittyvistä olennaisista asioista, jotka eivät käy ilmi tulos- tai rahoituslaskelmassa taikka taseessa.

Veden- ja jäteveden kulutus- ja perusmaksut ja liittymismaksut ovat vuoden 2018 tasossa.

Asiakkaiden vesihuoltopalvelut tuotettiin laadukkaasti eikä suuria ongelmia, esim. veden saastumista, laajaa vesikatkoa tai ympäristövahinkoja syntynyt.

Vedenkäyttäjille jaettavan talousveden vesihuoltolaitos tuottaa itse kolmella vedenottamolla. Vesilaitos käyttää raakavetenään pohjavettä. Kunnan raakavesi otetaan normaalisti Huikonkankaan pohjavedenottamoilta Korkeakoski I, II ja III. Raakavesi käsitellään happamuudesta johtuen Huikonkankaan vedenkäsittelylaitoksella. Vedenkäsittelykemikaalina käytetään kalkkikiveä. Vesilaitoksella on lisäksi käytössään yhdyslinja Oriveden kaupungin Kiviharjun vedenottamoon. Vedenkäsittelyä ja vedenottamoiden toimintaa ohjataan ja valvotaan Mipron automaatiojärjestelmän avulla.

Vesilaitos on toiminut hyvin, ja kuluttajille on pystytty toimittamaan heidän tarpeitaan vastaava määrä asetetut laatuvaatimukset täyttävää vettä.

Viemärlaitostoinnin tavoitteena on häiriötön Vesioikeuden lupaehtojen mukainen jätevesien käsittely. Jätevesipumppaamoiden toimintaa ohjataan ja valvotaan Liningin kaukokäyttö- ja valvontaohjelmalla, joka asennettiin vuonna 2021.

Lylyn puhdistamo on pystytty hoitamaan lupaehtojen mukaisesti.

Jätevedet johdetaan Oriveden tähtiniemen jätevedenpuhdistamolle. Juupajoelta johdettava vesimäärä mitataan Korkeakosken pumppaamon yhteydessä sijaitsevalla jäteveden virtausmittausasemalla. Oriveden kaupunki veloittaa Juupajoen kunnalta jätevesien vastaanottamisesta ja käsittelemisestä jätevesimaksun, joka on 31 % kulloinkin voimassa olevasta Oriveden kaupungin vesihuoltolaitoksen taksan mukaisesta jäteveden käyttömaksusta.

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta

Vesihuoltolaitoksen sisäisessä valvonnassa noudatetaan kunnan toimintoja ja päätöksiä.

Vesihuoltolaitoksen riskienhallinta kohdistuu taloudellisten, teknisten ja turvallisuusriskien hallintaan.

Vesihuoltolaitoksen riskikartoitus päivitettiin WSP-SSP sovellukseen vuonna 2021.

Vesihuollon maksuilla tulee pitkällä aikavälillä kattaa toiminnan kulut ja investoinnit.

Sähkökatkoihin on varauduttu hankkimalla vedenottamo II:lle varavoimalaite, joka varmistaa häiriöttömän vedentoimituksen myös mahdollisten sähkökatkojen aikana.

Talouden toteuma

Vuoden 2023 tilinpäätöksessä liikevaihto oli 467 689,03 euroa ja liikeylijäämä 38 008,34 euroa, rahoitustuotot ja -kulut olivat -9 579,61 euroa ja tilikauden ylijäämäksi muodostui 28 428,73 euroa. Vesi- ja jätevesimaksutulot olivat talousarviossa 485 680 euroa ja toteutuma 467 689,03 euroa (96,3 %). Toimintakulut alittuivat 27 201,34 € budjetoidusta.

Vesihuoltolaitoksen investointien toteuma on esitetty kunnan tilinpäätöksen investointiosassa.

7.1.1 Vesihuoltolaitoksen tilinpäätöslaskelmat ja tunnusluvut

Vesihuoltolaitos toteutumisvertailu ULK/SIS	TA 2023	TP 2023	Poikkeama
Liikevaihto	485 680	467 689,03	17 990,97
Materiaalit ja palvelut			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
Ostot tilikauden aikana	-77 150	-63 634,87	-13 515,13
Palvelujen ostot	-176 450	-157 706,24	-18 743,76
	-253 600	-221 341,11	32 258,89
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	-58 900	-60 898,63	1 998,63
Henkilösivukulut			
Eläkekulut	-9 910	-9 732,18	-177,82
Muut henkilösivukulut	-1 540	-1 520,38	-19,62
	-70 350	-72 151,19	1 801,19
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-131 900	-132 932,03	1 032,03
Liiketoiminnan muut kulut			
	0,00	-3 256,36	3 256,36
Liikelylijäämä (-alijäämä)	29 830	38 008,34	-8 178,34
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot			
Muut rahoitustuotot	0,00	1 663,07	-1 663,07
Kunnalle maksetut korkokulut		-2 010,19	2 010,19
Muille maksetut korkokulut	-3 800	-270,77	-3 529,23
Korvaus peruspääomasta	-8 960	-8 962,02	2,02
Muut rahoituskulut	0	0,30	-0,30
	-12 760	-9 579,61	-3 180,39
Yli+ /alijäämä ennen satunnaisia eriä	17 070	28 428,73	-11 358,73
Yli+ /alijäämä ennen varauksia	17 070	28 428,73	-11 358,73
Poistoeron lisäys(-) tai vähennys (+)			
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	17 070	28 428,73	-11 358,73

Toiminnallinen tavoite	Tavoitetaso 2023	Mittari	Toteutuma
Normien edellyttämä talousveden laatutaso	Ei laatupoikkeamia.	Vesistötarkkailut	Ei poikkeamia
Veden toimitusvarmuus	Ei häiriöitä	Vedentoimituksen keskeytykset	Ei häiriöitä
Lylyn puhdistamon toiminta	Lupaehtojen täyttäminen	Puhdistamotarkkailut	Lupaehdot täyttyneet
Työilmapiiri, työolosuhteet ja henkilöstön työtyytyväisyys hyvällä tasolla	Henkilöstölle järjestetään ammatillista koulutusta	Ajan tasalla olevat koulutukset	Koulutukset pääosin ajan tasalla

Tunnusluvut	TP 2021	TP 2022	TP 2023
Vedenjakelu			
Asiakkaita kpl	830	833	838
Myydyn veden määrä, m ³	93 322	88 590	85 653
Puhdasvesitaksa (€/m ³)	1,67	1,67	1,67
Vesijohtoverkoston pituus, m	119 041	119 041	119 041
Viemäröinti			
Asiakkaita kpl	501	501	501
Laskutettu jätevesi m ³	69 883	65 201	60 091
Jätevesitaksa (€/m ³)	2,82	2,82	2,82
Jätevesiverkoston pituus, m	60 333	60 333	60 333
Jätevesipumppaamot, kpl	25	25	25

VESIHUOLTOLAITOKSEN TULOSLASKELMA	2023	2022
Liikevaihto	467 689,03	465 663,10
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-63 634,87	-37 590,67
Palvelujen ostot	-157 706,24	-144 352,62
	-221 341,11	-181 943,29
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-60 898,63	-60 536,61
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-9 732,18	-12 104,02
Muut henkilösivukulut	-1 520,38	-1 447,23
	-72 151,19	-74 087,86
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-132 932,03	-135 319,63
Liiketoiminnan muut kulut	-3 256,36	-454,21
Liikelylijäämä (-alijäämä)	38 008,34	73 858,11
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot		
Muut rahoitustuotot	1 663,07	861,71
Kunnalle maksetut korkokulut	-2 010,19	-2 902,12
Muille maksetut korkokulut	-270,77	-305,57
Korvaus peruspääomasta	-8 962,02	-8 962,02
Muut rahoituskulut	0,30	-12,65
	-9 579,61	-11 320,65
Yli+ /alijäämä enenn satunnaisia eriä	28 428,73	62 537,46
Yli+/alijäämä ennen varauksia	28 428,73	62 537,46
Poistoeron lisäys(-) tai vähennys (+)		
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	28 428,73	62 537,46
TUNNUSLUVUT		
Sijoitetut pääoman tuotto-%	2,23	4,12
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto-%	1,34	3,56
Voitto-%	6,08	13,45

VESIHUOLTOLAITOS TASE	2023	2022
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	1 862 267,57	1 983 100,97
Aineettomat hyödykkeet	496 789,63	550 984,99
Muut pitkävaikutteiset menot	496 789,63	550 984,99
Aineelliset hyödykkeet	1 365 477,94	1 432 115,98
Maa- ja vesialueet	21 343,53	21 343,53
Rakennukset	10 668,14	11 756,30
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 333 466,27	1 399 016,15
VAIHTUVAT VASTAAVAT	214 379,01	344 945,20
Saamiset	214 379,01	344 945,20
Lyhytaikaiset saamiset	78 799,46	69 084,64
Myyntisaamiset	74 749,90	66 469,41
Muut saamiset	4 049,56	2 615,23
Rahat ja pankkisaamiset	135 579,55	275 860,56
VASTAAVAA YHTEENSÄ	2 076 646,58	2 328 046,17
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	939 382,81	910 954,08
Peruspääoma	149 367,08	149 367,08
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	761 587,00	699 049,54
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	28 428,73	62 537,46
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen	750 191,87	810 191,87
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	390 000,00	450 000,00
Liittymismaksut ja muut velat	360 191,87	360 191,87
Lyhytaikainen	387 071,90	606 900,22
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	60 000,00	60 000,00
Ostovelat	19 903,04	38 821,08
Vesihuoltolaitos/ kunta yhdystili	276 095,26	474 711,66
Muut velat	17 001,87	14 721,79
Siirtovelat	14 071,73	18 645,69
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	2 076 646,58	2 328 046,17

VESIHUOLTOLAITOS RAHOITUSLASKELMA ULK/SIS	2023	2022
Toiminnan rahavirta		
Liikelylijäämä (alijäämä)	38 008,34	73 858,11
Poistot ja arvonalentumiset	132 932,03	135 319,63
Rahoitustuotot ja -kulut	-9 579,61	-11 320,65
Vuosikate	161 360,76	197 857,09
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-12 098,63	-29 900,00
Toiminnan ja investointien rahavirta	149 262,13	167 957,09
Rahoituksen rahavirta		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muilta	-60 000,00	-60 000,00
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos muilta	-9 714,82	-3 077,49
Velkojen muutos kunnalta	-198 616,40	-127 523,35
Korottomien velkojen muutos muilta	-21 211,92	10 464,84
Rahoituksen rahavirta	-289 543,14	-180 136,00
Rahavarojen muutos	-140 281,01	-12 178,91
Rahavarat 31.12.	135 579,55	275 860,56
Rahavarat 1.1.	275 860,56	288 039,47
Rahavarojen muutos	-140 281,01	-12 178,91

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2023	2022
Toiminnan ja investointien rahavirta	149 262,13	167 957,09
Investointien tulorahoitus, %	1 333,71	661,73
Pääomamenojen tulorahoitus, %	223,81	220,09
Lainanhoitokate	2,73	1,60
Kassan riittävyys, pv	130	290
Quick ratio	0,55	0,57
Current ratio	0,55	0,57

TILINPÄÄTÖKSEN KESKEISET LIITETIEDOT

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA JA ESITTÄMISTAPAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Liite 1

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät (KPA 2:2.1 § 1-kohta)

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointeihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseessa hankintamenoon.

Rahoitusomaisuus

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

Tilinpäätöksessä liitetiedot on esitetty vastaavasti kuin Juupajoen kunnan tilinpäätöksessä noudattaen liitetietonumerointia 1-46.

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Liite 6

Tuloslaskelman toimintatuotot	2023	2022
Ulkoinen liikevaihto	429 097,35	426 893,74
Sisäinen liikevaihto	38 591,68	37 957,36
Liiketoiminnan muut ulkoiset tuotot		812,00
Liiketoiminnan muut sisäiset tuotot		
Taseyksikön toimintatuotot yhteensä	467 689,03	465 663,10

Liite 11

Poistosuunnitelma		
Omaisuuslaji		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
	Tasapoisto	
Aineettomat hyödykkeet		
Kehittämismenot	2 - 5	vuotta
Aineettomat oikeudet	5 - 20	vuotta
Liikearvo	2 - 5	vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot		
Atk-ohjelmistot	2 - 5	vuotta
Muut	2 - 5	vuotta
Erityisestä syystä em poistoajat voivat olla enintään	20	vuotta
Aineelliset hyödykkeet		
Asuinrakennukset	30 - 50	vuotta
Hallinto- ja laitosrakennukset	20 - 50	vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20 - 30	vuotta
Talousrakennukset	10 - 20	vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	20 - 30	vuotta
Kadut, tiet, torit ja puistot	15 - 20	vuotta
Sillat, laiturit ja uimalat	10 - 30	vuotta
Muut maa- ja vesirakenteet	15 - 30	vuotta
Aluelämpöverkosto	20 - 30	vuotta
Vedenjakeluverkosto	30 - 40	vuotta
Viemäriverkosto	30 - 40	vuotta
Muut putki- ja kaapeliverkot	15 - 20	vuotta
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	15 - 20	vuotta
Puhelin- ja tietoverkko, keskusasema ja alakeskukset	10 - 12	vuotta
Vesi yms.lait.laitoskoneet ja laitteet	10 - 20	vuotta
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15 - 20	vuotta
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10 - 15	vuotta
Kuljetusvälineet	4 - 7	vuotta
Muut liikkuvat työkoneet	5 - 10	vuotta
Muut raskaat koneet	10 - 15	vuotta
Muut kevyet koneet	5 - 10	vuotta
Sairaala-, terv.h.-yms laitteet	5 - 15	vuotta
Atk-laitteet	3 - 5	vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	3 - 5	vuotta
Luonnonvarat	Substanssi-poisto	
Poistoaikoina käytetään lyhintä mahdollista poistoaikaa, ellei kunnanhallitus yksittäisen hyödykkeen kohdalla erikseen toisin päättä.		
Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000€, kirjataan vuosikuluksi.		

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Liite 19

Pysyvien vastaavien muutokset vuosi 2023	Muut pitkä- vaik. menot	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Ennakkom. ja keskener.hank.	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	550 984,99	21 343,53	11 756,30	1 399 016,15	0	0	1 983 100,97
Lisäykset tilikaudella				12 098,63			12 098,63
Rahoitusosuudet tilikaudella				0			0
Vähennykset tilikaudella				0			0
Hankintameno 31.12.	550 984,99	21 343,53	11 756,30	1 411 114,78		0	1 995 199,60
Sumupoistot tilikaudella	54 195,36		1 088,16	77 648,51		0	132 932,03
Poistamaton hankintam. 31.12	496 789,63	21 343,53	10 668,14	1 333 466,27	0,00	0,00	1 862 267,57
Arvonkorotukset				0			0
Kirjanpitoarvo 31.12.	496 789,63	21 343,53	10 668,14	1 333 466,27	0,00	0,00	1 862 267,57

Liite 25

Oman pääoman erittely	Vesilaitos 2023	Vesilaitos 2022
Peruspääoma 1.1.	149 367,08	149 367,08
Lisäykset	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00
Peruspääoma 31.12.	149 367,08	149 367,08
Arvonkorotusrahasto 1.1.		
Arvonkorotusten lisäys		
Arvonkorotusrahasto 31.12		
Muut omat rahastot		
Edellisten tilik. yli-/ alijäämä	761 587,00	699 049,54
Tilikauden yli-/ alijäämä	28 428,73	62 537,46
Oma pääoma yhteensä	939 382,81	910 954,08

Liite 27

Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin 5 v. kuluttua	2023	2022
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	150 000	210 000

Liite 32

Muiden velkojen erittely	2023	2022
Muut velat		
Liittymismaksut	360 192	360 192
Muut velat		
Muut velat yhteensä	360 192	360 192

Liite 33

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	2023	2022
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Tuloennakot		
Menojäämät		
Palkkojen ja henkilöstösivukulujen jaksotukset	13 949,20	15 604,71
Korkojaksotukset		0,00
Muut menojäämät	122,53	3 040,98
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	14 071,73	18 645,69

HENKILÖSTÖÄ, TILINTARKASTAJAN PALKKIOITA JA INTRESSITAHOTAPAHTUMIA KOSKEVAT LIITETIEDOT**Liite 42**

Henkilöstön lukumäärä	2023
Vesilaitos	1
Yhteensä	1

7.2 MUUT ERIYTETYT LASKELMAT

Kaukolämpölaitoksen kirjanpitoa pidetään kustannuspaikkatasolla ja siitä on laadittu erillinen tuloslaskelma.

Kaukolämpölaitos toteutumisvertailu	TA 2023	TP 2023	Poikkeama
Liikevaihto	374 890	344 066,63	30 823,37
Materiaalit ja palvelut			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
Ostot tilikauden aikana	-277 580	-268 443,75	-9 136,25
Palvelujen ostot	-6 150	-2 134,16	-4 015,84
	-283 730	-270 577,91	13 152,09
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	-10 020	-10 585,83	565,83
Henkilösivukulut			
Eläkekulut	-1 690	-1 823,33	133,33
Muut henkilösivukulut	-270	-219,65	-50,35
	-11 980	-12 628,81	648,81
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 990	-5 985,72	-4,28
Liiketoiminnan muut kulut		-11 456,74	11 456,74
Liikeylijäämä (-alijäämä)	73 190	43 417,45	29 772,55
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot			
Muut rahoitustuotot	0,00	0,00	0,00
Kunnalle maksetut korkokulut		0,00	0,00
Muille maksetut korkokulut	0	0,00	0,00
Korvaus peruspääomasta	0	0,00	0,00
Muut rahoituskulut	0	0,00	0,00
	0	0,00	0,00
Yli+ /alijäämä ennen satunnaisia eriä	73 190	43 417,45	29 772,55
Yli+/alijäämä ennen varauksia	73 190	43 417,45	29 772,55
Poistoeron lisäys(-) tai vähennys (+)			
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	73 190	43 417,45	29 772,55

8 ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

JUUPAJOEN KUNTA

Juupajoki 25.3.2024

JUUPAJOEN KUNNANHALLITUS

Juho Eskola
Kunnanhallituksen puheenjohtaja

Markus Tasanen
Kunnanhallituksen varapj.

Eveliina Helpiölä
Kunnanhallituksen jäsen

Johanna Kallentautio
Kunnanhallituksen jäsen

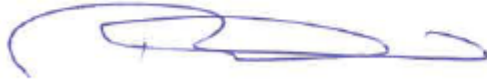
Tarja Karvinen
Kunnanhallituksen jäsen

Pekka Rae
Kunnanhallituksen jäsen

Iiri Välttilä
Kunnanhallituksen jäsen

Riku Siren
Kunnanjohtaja

TILINTARKASTUSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on annettu tänään tilintarkastuskertomus.

Jyväskylä 6.5.2024
KPMG Oy Ab
tilintarkastusyhteisö

Rami Ojas
JHT, HT

9 TILINPÄÄTÖSTÄ VARMENTAVAT ASIAKIRJAT

Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista ja tositelajeista

Kirjanpitokirjat

- päiväkirja, sähköinen
- pääkirja, sähköinen
- tilinpäätös, sidottu
- tase-erittely, paperituloste

Tositelajit

02	Muistiot
06	Jaksotukset
08	Oikaisut avaussaldoihin
10	Tiliotetositteet
20	Myyntireskontra, suoritukset
30	Palkat
40	Ostoreskontra, suoritukset
47	Ostolaskujen sähköinen kierrätys
61	Aluelämpölaskut
63	Sekalaiset laskut
64	HVA Vuokralaskut
65	Vuokralaskut
66	Nuoriso-liikuntat. laskut
67	Koulutoimen toistuvaislaskutus
68	Yl.toim.sekalaiset laskut
75	Vesilaskutus
81	Päivähoitomaksut